

9.1.2026

Lupa- ja valvontavirasto
PL 20, 13035 LVV
kirjaamo@lvv.fi

Lausuntopyyntö 26.11.2025

Lausunto, Kilvenaavan tuulivoimahanke ja 110 kV voimajohto ympäristövaikutusten arviointiohjelma, LAPELY/893/2025**Caruna Oy:n nykyinen sähköverkko**

Kilvenaavan tuulivoimahankealue ei sijaitse Carunan jakeluverkon vastuualueella. Kaikki 110 kV:n voimajohtovaihtoehdot kulkevat osittain Carunan jakeluverkon vastuualueella ja sähkönsiirtoreittivaihtoehtojen varrella sijaitsee Carunan 20 ja 0,4 kV jakeluverkkoa oheisen liitteen 1 mukaisesti, missä ilmajohtot on esitetty yhtenäisellä viivalla ja maakaapelit katkoviivalla. Punaisella viivalla on esitetty Carunan jakeluverkon vastuualueen raja. 20 kV:n johdot on merkitty kuvaan sinisellä ja 0,4 kV:n johdot vihreällä viivalla. Hankkeen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee huomioida alueella sijaitseva sähköverkko, joka voi jäädä hankkeeseen liittyvien rakentamistoimenpiteiden alle. Hankkeen rakennuttajan tulee pyytää Caruna Oy:ltä hankkeen rakentamistoimenpiteiden alle jäävien johtojen ja laitteiden siirtämistä hyvissä ajoin ennen hankkeen rakentamisen aloittamista.

Muuta huomautettavaa

Caruna Oy muistuttaa, että mikäli Carunan sähköverkkoon kohdistuu siirto- tai muutostarpeita, vastaa muutosta haluava taho muutostalouksista kokonaisuudessaan. Johtojen siirto edellyttää, että niille järjestyy uusi pysyvä sijainti. Tarvittavat muutokset tai siirrot Carunan sähköverkossa toteuttaa Caruna.

Caruna Oy:llä ei ole muuta huomautettavaa tuulivoimahankkeen ja 110 kV voimajohtojen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

9.1.2026

Kunnioitavasti

Caruna Oy

Asiakkuudet ja uudet liiketoiminnot

Joakim Kokkonen

Verkostoanalyytikko

Sähköposti: kaavoitus@caruna.fi**Liite 1: Caruna Oy:n nykyinen sähkönjakeluverkko (luottamuksellinen)**

LAPELY/893/2025

26.11.2025

Lapin ELY-keskus

26.11.2025

YVA-ohjelmasta, Kilvenaavan tuulivoima-alue ja 110 kV voimajohto, Rovaniemi ja Ranua

Emme ole hanketta vastaan, pyydämme kuitenkin huomioimaan Elisan teleliikenteelle aiheutuvat haitat.

Kyseisen hankkeen vaikutusalueelle ei jatkossa voida rakentaa radiolinkkijärjestelmiä.

Lisätietoja antaa: verkontuki@elisa.fi

Ystävällisin terveisin
Elisa Oyj
Implementation

Mika Björkqvist
Project Manager

Maankäyttö ja ympäristö

17.12.2025

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
kirjaamo.lappi@ely-keskus.fi

Rovaniemen kaupunki
kirjaamo@rovaniemi.fi

Lausuntopyynnöt 25.11.2025 LAPELY/893/2025 2025 ja kaupunki 13.11.2025

Pohjan Voima Oy:n Kllvenaavan tuulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointiohjelma (YVA-ohjelma) ja kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)

Fingrid Oyj kiittää mahdollisuudesta lausua hankkeesta. Fingrid antaa yhden yhteisen lausunnon ELY-keskukselle ja kaupungille tästä YVA-ohjelma- ja OAS-vaiheesta.

Fingrid Oyj on valtakunnallinen kantaverkkoyhtiö, joka vastaa Suomen sähköjärjestelmän toimivuudesta sähkömarkkinalain perusteella sille myönnetyn sähköverkkoluvan ehtojen mukaisesti. Yhtiön on hoidettava sähkömarkkinalain edellyttämät velvoitteet pitkäjänteisesti siten, että kantaverkko on käyttövarma ja siirtokyvyltään riittävä. Kantaverkkoyhtiöllä on sähkömarkkinalaissa määritelty verkon kehittämis- ja liittämisvelvollisuus. Verkonhaltijan tulee pyynnöstä ja kohtuullista korvausta vastaan liittää verkkoonsa tekniset vaatimukset täyttävät sähkönkäyttöpaikat ja sähköntuotantolaitokset toiminta-alueellaan.

Kantaverkkoliityntöjen tulee täyttää tekniset vaatimukset, jotka on esitetty Fingridin yleisissä liittymisehdoissa (YLE). Liittymisehtoja noudattamalla varmistetaan järjestelmien tekninen yhteensopivuus. Niissä myös määritellään sopimuspuolten liityntää koskevat oikeudet ja velvollisuudet. Yleisten liittymisehtojen lisäksi voimalaitosten tulee täyttää Fingridin järjestelmätekniset vaatimukset (VJV). Asiakas huolehtii omaan sähköverkkoon suoraan tai välillisesti liittyvien osapuolien kanssa siitä, että myös niiden sähköverkot ja niihin liittyvät laitteistot täyttävät kantaverkkoa koskevat liittymisehdot ja järjestelmätekniset vaatimukset. Kustakin liittynästä sovitaan erillisellä liittymissopimuksella tapauskohtaisesti.

Meillä ei ole muutoin lausuttavaa YVA-ohjelmasta tai osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Tässä lausunnossa ei voida ottaa kantaa tarkemmin teknisiin ratkaisuihin. Fingridin johtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto. Pyydämme toimittamaan risteämälausuntopyynnön ensisijaisesti verkkosivun kautta www.fingrid.fi/risteamalausunnot.

Tämä lausunto koskee vain Fingridin toimintoja.

Pyydämme toimittamaan YVA- ja kaava-asioita koskevat lausuntopyynnöt Fingridin kirjaamoon kirjaamo@fingrid.fi.

YVA- ja kaava-asioiden yhteyshenkilö Fingridissä on Mika Penttilä puh. 030 395 5230.

Fingrid Oyj

Katuosoite
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Postiosoite
PL 530
00101 Helsinki

Puhelin
030 395 5000

Faksi
030 395 5196

Y-tunnus 1072894-3, ALV rek.
etunimi.sukunimi@fingrid.fi
www.fingrid.fi

Maankäyttö ja ympäristö

17.12.2025

Ystävällisin terveisin

Fingrid Oyj
Maankäyttö ja ympäristö

Mika Penttilä
yksikön päällikkö

LAUSUNTO

09.01.2026

789/03.00.02/2025

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Lausuntopyyntö 26.11.2025, LAPELY/893/2025

Ilmatieteen laitoksen lausunto Kilvenaavan tuulivoima-alue ja 110 kV voimajohto, Rovaniemi ja Ranua, ympäristövaikutusten arviointiohjelma

Pohjan Voima Oy:n hankeyhtiö Kilvenaavan Tuuli-puisto Oy suunnittelee tuulivoima-aluetta Rovaniemen kaupungin alueelle, Lapin maakuntaan. Tuulivoima-alue kattaa noin 4600 hehtaarin kokoisen alueen ja sille suunnitellaan enintään noin 20 uuden tuulivoimalan rakentamista. Suunniteltujen voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä. Tuulivoimaloiden yksikkötehoksi arvioidaan enintään 12 MW, jolloin kokonaisteho olisi enintään noin 240 MW.

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on pyytänyt Ilmatieteen laitokselta lausuntoa Kilvenaavan tuulivoima-alue ja 110 kV voimajohto, ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Ilmatieteen laitos on perehtynyt esitykseen ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Ilmatieteen laitoksella ei ole lausuttavaa Kilvenaavan ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta, koska alue on yli 20 km päässä lähimmästä laitoksen säätutkasta.

Huomiona, että alueelle on suunnitteilla runsaasti tuulivoima-alueita ja toteutuessaan ne aiheuttavat merkittävää häiriökaikua tutkamittauksiin ja voivat mahdollisesti vaikuttaa alueen sääpalveluun. Ilmatieteen laitos on huolissaan säätutkamittausten laadusta tulevaisuudessa ja keskustelee tällä hetkellä kompensatiomittausten vaatimisesta tämäntyyppisille alueille. Tästä ei ole vielä konkreettista ehdotusta, mutta mikäli tähän päädytään, Ilmatieteen laitos haluaa jo nyt ilmaista mahdollisen vaateensa kompensatiomittauksista.

Helsingissä 09.01.2026

Tiina Ylläsjarvi
Meteorologi
Havaintopalvelut
tiina.yllasjarvi@fmi.fi

09.12.2025

Pöytäkirjanro

85 951

Vastaanottaja

Lapin ELY-keskus
LAPELY/893/2025
PL 8060
96101 ROVANIEMI

Kohde

TUULIVOIMA: Kilvenaapa
LAPHA/18096/07.01.06/2025
Kilvenaapa
97680 SAARI-KÄMÄ (Rovaniemi)

Kohteen tiedot**Osapuolet**

Pohjanvoima Oy (3004732-8)
Keilaranta 16
02150 Espoo

Tuomas Westerling, projektipäällikkö, 045 275 4060
tuomas.westerling@pohjanvoima.fi

Toiminnan harjoittaja

Pohjanvoima Oy (3004732-8)

Lausunto

Pelastuslaitoksella ei ole huomautettavaa Kilvenaavan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmaan (YVA).

Pelastuslaitos antaa erillisellä pyynnöllä lausunnon koskien hankkeen rakenteellisen paloturvallisuuden suunnitteluratkaisuja, kun hanke on edennyt rakennuslupavaiheeseen.

Vanhempi palotarkastaja
Juha Rintala

Jakelu

Lapin ELY-keskus
Pelastuslaitos, arkisto

12.1.2026

388/11.00.02/2025

kirjaamo@lvv.fi

Viite: LAPELY/839/2025, Lausuntopyyntö 25.11.2025

Kilvenaavan tuulivoimahanke ja 110 kV voimajohto, ympäristövaikutusten arviointiohjelma, Rovaniemi ja Ranua

Hankkeen kuvaus

Hankkeesta vastaava Pohjan Voima Oy suunnittelee enintään 20 tuulivoimalan rakentamista Rovaniemen kaupungin eteläosaan Ranuan ja Tervolan kuntien läheisyyteen. Hankkeessa suunniteltujen tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on 300 metriä. Tuulivoimaloiden yksikköteho on enintään 12 megawattia ja kokonaisteho enintään 240 megawattia. Tuulivoimala-alueen sähköaseman yhteyteen suunnitellaan akkuteknologiaan perustuvaa sähkövarastoa. Tuulivoimala-alueen etäisyys Rovaniemen keskustaan on noin 34 km, Ranuan keskustaan noin 31 km ja Tervolan keskustaan noin 53 km.

Hankkeen sähkönsiirto toteutetaan enintään 10,6 km pituisella 110 kilovoltin ilmajohtolla Rovaniemeltä etelään Ranualle ja jatkoyhteys pohjoiseen Petäjäskosken sähköasemalle Rovaniemellä suunnitellaan yhteistyössä Suhangon kaivoshankkeen kanssa. Tällöin voimajohtoon kokonaispituus on enintään noin 56 km. Tuulivoimala-alue sijoittuu lähimmillään noin 4,2 km pohjoiskoilliseen Suhangon kaivosalueesta. Suhangon kaivoshankkeessa suunnitellaan yhtä 110 kilovoltin tai kahta rinnakkaista 110 kilovoltin voimajohtoa. Voimajohtoreitti Suhangon kaivoshankkeen sähköasemalta Petäjäskosken sähköasemalle on tarkasteltu YVA-menettelyssä 220 kilovoltin voimajohto Petäjäskoski–Konttijärvi.

Hankkeen tuulivoimatuotannon osalta YVA-menettelyssä tarkastellaan seuraavia vaihtoehtoja:

- **Vaihtoehto VE0:** Hankkeen toteuttamatta jättäminen.
- **Vaihtoehto VE1:** Alueelle rakennetaan 20 tuulivoimalaa.
- **Vaihtoehto VE2:** Alueelle rakennetaan 13 tuulivoimalaa.

Sähkönsiirron osalta tarkastellaan seuraavia vaihtoehtoja:

- **Voimajohtovaihtoehto VE A:** Rakennetaan noin 5,5 km pituinen voimajohto. Voimajohto liitetään Suhangon kaivoshankkeen voimajohtoon johdonvarsiliitynnällä tai kaivoshankkeen voimajohtoon viereen rakennettavan sähköaseman kautta. Liityntäpiste sijoittuu Ranuan ja Tervolan kunnanrajan tuntumaan Kuorinkikivalon ja Palovaaran väliselle alueelle.
- **Voimajohtovaihtoehto VE B:** Rakennetaan noin 5,7 km pituinen voimajohto. Voimajohto liitetään Suhangon kaivoshankkeen voimajohtoon johdonvarsiliitynnällä tai kaivoshankkeen voimajohtoon viereen rakennettavan sähköaseman kautta. Liityntäpiste sijoittuu Ranuan ja Tervolan kunnanrajan tuntumaan Kuorinkikivalon ja Palovaaran väliselle alueelle.
- **Voimajohtovaihtoehto VE C:** Rakennetaan noin 8,9 km pituinen voimajohto. Voimajohto liitetään Suhangon kaivoshankkeen suunnitellulle sähköasemalle, joka sijaitsee Siliäniemen alueella, Palovaaran kaakkoispuolella.
- **Voimajohtovaihtoehto VE D:** Rakennetaan 10,6 km pituinen voimajohto. Voimajohto liitetään Suhangon kaivoshankkeen suunnitellulle sähköasemalle, joka sijaitsee Siliäniemen alueella, Palovaaran kaakkoispuolella.

Suhde maakuntakaavaan

Kilvenaavan tuulivoima-alue sijoittuu Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan alueelle, joka on kuulutettu voimaan 21.9.2022. Voimajohtoreittivaihtoehdot VE A ja VE B sijoittuvat osittain Rovaniemen ja Itä-Lapin

maakuntakaavan alueelle ja sivuavat Länsi-Lapin maakuntakaava-alueita (lainvoima 11.9.2015). Lisäksi tuulivoima-alue ja voimajohtoreitit VE A ja VE B sijoittuvat osittain, ja voimajohtoreitit VE C ja VE D kokonaan Suhangon kaivoshankkeen vaihemaakuntakaava-alueelle (lainvoima 12.2.2016).

Lapin aurinko- ja tuulivoimaselvityksessä 2023–2024 on tunnistettu maakunnallisesti merkittäviä potentiaalisia tuulivoima-alueita sekä näihin liittyviä mahdollisia vaikutuksia maakunta- ja kuntakaavoituksen tueksi. Lapin aurinko- ja tuulivoimaselvityksen 2023–2024 loppuraportti on julkaistu marraskuussa 2024. Kilvenaavan tuulivoimahanke on tuotu selvityksessä esille toimijoiden hankkeena, mutta ei ole tunnistettu maakunnallisesti merkittävänä potentiaalisena tuulivoima-alueena. Selvityksessä tuulivoimapotentiaalisiksi alueeksi ei ole osoitettu julkisesti vireillä olevia tuulivoimaloiden alueita. Näiden osalta on meneillään yksityiskohtaisempi suunnittelu ja vaikutusten arviointi, jota kautta saadaan tarkempaa tietoa kuin maakunnallisessa selvityksessä.

Lapin liiton hallitus päätti 2.12.2024 käynnistää Lapin turvallisuus- ja liikennevaihemaakuntakaavan 2050 laatimisen, kuuluttaa vaihemaakuntakaavan vireille sekä asettaa osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville. Lapin turvallisuus- ja liikennevaihemaakuntakaava 2050 kuulutettiin vireille 24.1.2025.

Vaihemaakuntakaavan tavoitteena on päivittää geopoliittisen tilanteen vuoksi voimassa olevia maakuntakaavoja ja vastata maankäytön suunnittelun osalta toimintaympäristön muutoksiin erityisesti liikennejärjestelmän ja turvallisuuden osalta. Keskeisenä tavoitteena on myös yhtenäistää seudullisten maakuntakaavojen suunnittelumääräyksiä. Tavoitteena vaihemaakuntakaavassa on osoittaa Lapin liikennestrategian 2050 mukaisesti liikennejärjestelmää koskeva kehittämistavoitteet sekä huomioida puolustusvoimien maankäytölliset tarpeet. Lisäksi tavoitteena on osoittaa keskeiset isot teollisuus- tai varastorakennusten alueet. Vaihemaakuntakaavan laadinnassa huomioidaan valtioneuvoston päätökset koskien kulttuuriympäristöä, maisema-alueita ja arkeologisia kohteita. Tavoitteena on myös selvittää laaja-alaisen M-alkuisten aluevarausten toimivuutta tässä toimintaympäristössä. Vaihemaakuntakaavassa voidaan osoittaa myös muita kaavaprosessin aikana esille tulleita tarpeita.

Lapin liiton näkemys

Ympäristövaikutusten arviointiohjelman luvussa 9.2.4 Kaavoitus on tuotu esille tuulivoima-alueen ja voimajohtoalueiden maakuntakaavatilanne sekä niitä koskevat maakuntakaavamerkinnät ja -määräykset. Luvussa 9.2.4.4 on tuotu esiin Lapin liitossa vireillä olevat vaihemaakuntakaavat. Länsi-Lapin maakuntakaavaa koskevassa luvussa 9.2.4.2 olisi hyvä huomioida Suhangon kaivoshankkeen vaihemaakuntakaavan kumoamat merkinnät Länsi-Lapin maakuntakaavassa, kuten kaivosalue EK 1913 sekä osa maa- ja metsätalousvaltaisesta alueesta M 4508.

Lapin liitto kiinnittää huomiota siihen, että ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa ei ole tuotu esille Lapin aurinko- ja tuulivoimaselvityksen 2023–2024 tuloksia kyseessä olevan hankealueen osalta. Arvioitavaa hanketta läheisesti koskeva maakunnallinen selvitys olisi hyvä tuoda esille esimerkiksi kappaleen 9.2.4.4 jälkeen. Lukuun 3.1.3 *Hankkeen tavoitteet ja alueellinen merkitys* Lappia koskevaan osuuteen on hyvä päivittää, että Lapin maakuntavaltuusto on kokouksessaan 1.12.2025 hyväksynyt Lappi-sopimuksen 2026–2029. Lisäksi on hyvä huomioida, että maakuntahallitus on hyväksynyt Lapin ilmasto- ja energiastrategian kokouksessaan 15.12.2025.

Lapin liitto pitää hyvänä, että voimalamäärät vaihtoehtoissa VE1 ja VE2 ovat riittävän erilaiset, jolloin vaihtoehtojen vaikutusten välille on mahdollista saada eroavaisuuksia. Lapin liitto pitää myönteisenä, että maakuntakaavassa keskuskylänä osoitettu Portimojärven kylä (at 408) on sisällytetty ehdotukseen havainnekuvapaikoista. Lapin liitto pitäisi hyvänä, että havainnekuvat tehtäisiin myös maakuntakaavassa keskuskyläksi osoitetulta Kivitaipaleen kylältä (at 389), mikäli näkymäalueanalyysi antaa tähän syytä.

Lapin liitto pitää hyvänä, että ohjelmassa esitetään arvioitavaksi hankkeen yhteisvaikutuksia ottaen huomioon alueella jo nykyisin tapahtuva toiminta sekä suunnitellut toiminnot. Yhteisvaikutusten arvioinnissa tulisi tunnistaa ne alueet, joihin kohdistuu merkittävimmät vaikutukset ihmisiin, maisemaan, luontoon ja poronhoitoon. Lisäksi tulee huomioida vaikutukset tutkajärjestelmiin, puolustusvoimien radioyhteyksiin ja muihin viestintäjärjestelmiin. Maisemavaikutusten laajuuden todentamiseksi laadittavissa näkymäalueanalyysissä on hyvä huomioida myös muut lähialueella alueella sijaitsevat tuulivoimahankkeet.

Suunnittelualue sijoittuu useamman kunnan alueelle, jonka seurauksena on arvioinnissa ja suunnittelussa huolehdittava, että kuntarajasta huolimatta aluetta tarkastellaan kokonaisuutena. Lapin liitto pitää tarpeellisena arvioida hankkeen suhde maakuntakaavan keskeisiin ratkaisuihin YVA-menettelyssä.

Lapin liiton virasto toteaa, että Kilvenaavan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelma antaa hyvän pohjan arviointiselostuksen laatimiselle.

LAPIN LIITTO

Ari Pesonen
suunnittelujohtaja

Lausunnon valmistelija:
Minttu Peuraniemi, aluesuunnittelija

12.1.2026

Viite: Lausuntopyyntö 25.11.2025

Asia: ROVANIEMI ja RANUA – Kilvenaavan tuulivoimahanke ja 110 kV voimajohto, ympäristövaikutusten arviointiohjelma, LAPELY/893/2025

Lapin elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus pyytää Lapin maakuntamuseon lausuntoa Kilvenaavan tuulivoimahankkeen ja 110 kV voimajohdon ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (YVA-ohjelma) ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) mukaista yhteysviranomaisen lausuntoa varten. Hanke koskettaa Rovaniemen kaupungin ja Ranuan kunnan alueita. Lapin maakuntamuseo lausuu asiasta Rovaniemen kaupungin ja Ranuan kunnan alueista vastaavana museolain (314/2019) mukaisena alueellisena vastuuseona museolain 7§ 1 momentin 2 kohdan mukaisen kulttuuriympäristötehtävänä puitteissa.

Arkeologia

YVA-ohjelmassa on huomioitu arkeologisen kulttuuriperinnön tunnettu nykytilanne. Ohjelmassa on huomioitu myös valtakunnallisesti arvokkaat arkeologiset kohteet (VARK). Ohjelmassa todetaan, että sekä sähkölinjavaihtoehdoilla että tuotantoalueella tehdään arkeologinen inventointi. Tämän osalta myöhemmin luvussa 9.4.1 arkeologinen inventointi kuvataan kuitenkin eri sanamuodoilla, jotka vaikuttavat olevan tämän kanssa ristiriidassa.

Kappaleessa 9.4.1 todetaan seuraavaa: ”Hankkeen yhteydessä toteutettavan arkeologisen inventoinnin tavoitteena on tuulivoima-alueen ennestään tuntemattomien kiinteiden muinaisjäännettösten paikantaminen.” Lapin maakuntamuseo toteaa, että arkeologisen inventoinnin tulee kattaa arkeologinen kulttuuriperintö kokonaisuudessaan, eikä ainoastaan koskettaa muinaismuistolain (295/1963) nojalla suojeltuja kiinteitä muinaisjäännetöksiä. Lisäksi kuvauksessa mainitaan ainoastaan ”tuulivoima-alue”. Lapin maakuntamuseo tähdentää,

että arkeologisen inventoinnin tulee kattaa myös sähkönsiirtoreittien vaihtoehtot.

Arkeologisen inventoinnin tarkoituksena on aina saada tehtävänsä ja kysymyksenasetteluunsa nähden mahdollisimman kattava kuva hankealueella olevista kiinteistä muinaisjäännöksistä sekä muusta arkeologisesta kulttuuriperinnöstä.

Laissa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017) 2§ todetaan ympäristövaikutuksen tarkoittavan muun ohella kulttuuriperintöä. Lain liitteessä 2 todetaan lain 3§ 3 momentissa tarkoitettujen tekijöiden, joita käytetään päättäessä ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamisesta, sisältävän mm. historiallisesti, kulttuurisesti tai arkeologisesti merkittävät maisemat ja kohteet.

Sanamuodon perusteella voidaan todeta, että ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä selvittämismuutokset arkeologisen kulttuuriperinnön osalta on laajempi, kuin ainoastaan mitä muinaismuistolain 2§:ssä tarkoitetaan kiinteillä muinaisjäännöksillä.

Ohjelmaa tulee täydentää arkeologisen inventoinnin osalta kattamaan arkeologinen kulttuuriperintö kokonaisuudessaan ja se tulee ulottaa sekä tuotantoalueelle että sähkönsiirtoreittivaihtoehtoille.

Arkeologisen inventoinnin raportti tulee toimittaa valmistuttuaan Lapin maakuntamuseon arkeologille tarkastettavaksi.

Rakennettu kulttuuriympäristö

YVA-ohjelmassa on tunnistettu ns. tuotantoalueen sekä voimajohtojen alueella ja vaikutuspiirissä olevat valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja paikallisesti merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman kohteet ja alueet.

YVA-ohjelman mukaan Kilvenaavan tuulivoimahankkeen vaikutusten arvioimisen tueksi laaditaan tuulivoima-alueelta YVA-menettelyn yhteydessä muun ohella maisemaselvitys sekä näkemäalueanalyysi ja havainnekuvat. Ohjelman mukaan tuulivoimahankkeen ja sähkönsiirron ympäristövaikutusten arviointi perustuu Imperia-hankkeessa kehiteltyihin menetelmiin.

YVA-ohjelman mukaan maisemavaikutusten arvioinnissa hyödynnetään Ympäristöministeriön opasta (2016) sekä Maisemavaikutusten arvioinnin oppaan (2024) suosituksia. Maisemaan ja kulttuuriympäristöihin kohdistuvien vaikutusten arvioinnin lähtöaineistona käytetään muun muassa maastokäyntiä, aiempia selvityksiä mm. alueen maisema-alueista, suojelunarvoisista alueista ja erityiskohteista sekä valo- ja ilmakuvia ja karttoja. Arviot esitetään sanallisina asiantuntija-arvioina. Maisemaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön kohdistuvat vaikutukset arvioi maisema-arkkitehti.

Lapin maakuntamuseon näkemyksen mukaan YVA-ohjelmassa suunniteltuja selvityksiä ja vaikutusten arviointimenetelmiä voidaan pitää riittävinä antamaan tarpeellisen tiedon hankkeen vaikutuksista maisemaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön.

Lausunnon valmisteluun on osallistunut amanuenssi (rakennettu kulttuuriympäristö) Jani Hiltunen.

Tämä lausunto toimitetaan lausuntopyynnön mukaisesti Lupa- ja valvontaviraston kirjaamoon.

Rovaniemi 12. tammikuu 2026

Jari-Matti Kuusela
Arkeologi, FT, dos.

Hanna Kyläniemi
Museonjohtaja

Jakelu: Lupa- ja valvontavirasto
Museovirasto

Asia: Lausuntopyyntö YVA-ohjelmasta, Kilvenaavan tuulivoima-alue ja 110 kV voimajohto, Rovaniemi ja Ranua (LAPELY/893/2025)

Vastaanottaja: kirjaamo@lvv.fi

Lausunto

1 Johdanto

Pohjan Voima Oy:n hankeyhtiö Kilvenaavan Tuulipuisto Oy suunnittelee 20 voimalan tuulivoima-alueita Rovaniemen kaupungin alueelle. Alueen pinta-ala on n. 4600 ha. Suunniteltujen voimaloiden kokonaiskorkeus on n. 300 m. Sähkönsiirron osalta tarkastellaan neljää eri vaihtoehtoa ja liittymistä joko Suhangon kaivoshankkeen suunnitellulle sähköasemalle tai voimajohtoon johdonvarsiliitynnällä. *Luonnonvarakeskus täydentää tässä aiemmin antamaa lausuntoa seuraavasti.*

2 Lausunto

Pyydettyä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan.

Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin ja poronhoitoon.

Linnut

Voimajohtoreittien osalta Tuumasuo on muuttolinnustolle tärkeä, ja Palovaaran seutu on merkittävää pöllöjen elinaluetta. Näiltä alueilta ei kuitenkaan osoiteta linnuston inventointituloksia.

Vuoden 2025 laskentatietojen perusteella hankkeen vaikutukset lintuihin ovat kokonaisuutena pääosin vähäisiä–kohtalaisia, mutta paikallisesti (Tuumasuo, Palovaara, suokukon ja riekon elinympäristöt sekä uhanalaisen petolinnun reviirin läheisyys) vaikutuspotentiaali on kohonnut. Vaikutusten merkittävyys riippuu ratkaisevasti voimaloiden ja sähkönsiirtoreittien sijoittelusta, rakentamisen ajoituksesta ja lieventämistoimien toteutuksesta.

Viitasammakko

Viitasammakon lisääntymisalueisiin kohdistuva riski (vesitalous, kulkuyhteydet) korostuu Tuomasuon ympäristössä. Aiemmat tiehankkeen toimenpiteet osoittavat kuitenkin, että kulkuyhteyksiä voidaan turvata rakenteellisin ratkaisuin.

Hankkeen vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen

Suora elinympäristöjen hävikki ja pirstoutuminen voimalaperustusten, nostokenttien ja huoltoteiden rakentamisen seurauksena lisäävät reunavaikutusta ja voivat muuttaa metsän mikroilmastoa.

Suoluontotyyppien vesitalouteen voi kohdentua paikallinen muuttumisriski (huoltotiet, kuivatus/ojitukset) etenkin rimpinevoilla ja lettonevoilla. Suoluontotyyppien, lähteiden ja Metsälain 10 §:n kohteiden säilyminen edellyttää kohteiden vesitalouden säilymisen varmistamista. Tuulivoima-alueen suot ovat pääosin säilyttäneet vesitaloutensa kohtalaisesti, joten vesitalouden turvaaminen on tärkeää. Huoltotiet ja kaivutyöt voivat muuttaa paikallista vesitaloutta ja samentaa puroja. Tämä on huomioitava hankealueen alapuolisilla valuma-alueilla. Virtavesiin (Kotioja, Saunaoja ym.) kohdistuu ilmeinen samentumisriski rakentamisen aikana.

Voimalavaihtoehtoista VE2 (13 voimalaa) pienentää pysyvän maa-alan tarvetta ja huoltoteiden määrää ja siten potentiaalisten pirstomisvaikutusten voimakkuutta verrattuna VE1:een (20 voimalaa), ja on siksi luonnon monimuotoisuuden kannalta lähtökohtaisesti suotuisampi vaihtoehto. Voimajohdot lisäävät elinympäristöhävikkiä ja pirstoutumista. Sähkönsiirtoreittivaihtoehtojen läheisyydessä on arvokkaita kasvi- ja viitasammakkokohteita. Sähkönsiirron VE A–B lyhyemmällä reitillä haitat arvioituvat biologisesti vähemmän kuormittaviksi kuin sähkönsiirtovaihtoehdossa VE D, joka sivuaa Tuumasuon muuttolinnustolle ja viitasammakolle tärkeää aluetta. Kohdennetuilla voimaloiden sijoittelulla, rakentamisen ajoituksella ja lieventämistoimilla merkittävimpien negatiivisten luontovaikutusten voi olettaa olevan hallittavissa. Petolintujen ja viitasammakon osalta edellytetään tapauskohtaista varovaisuusperiaatetta. Uhanalaiselle petolinnulle tulee laatia törmäysriskin mallinnusselvitys.

Lieventämistoimet

Arvokkaiden suo- ja vesikohteiden sekä lintujen soidin- ja pesimäalueiden ympärille tulee jättää riittävät suojavyöhykkeet.

Rakentamista tulee rajoittaa lintujen pesimäkauden herkimpinä vaiheina (touko-kesäkuu) sekä huomioida metsäkanalintujen keväinen soidinaika.

Voimajohtoihin tulee asentaa lintupalloja avoimille ja kosteikkoja ylittävälle osuuksille. Lintujen törmäysriski on suuri Tuumasuon lintukesittymän (VE D) alueella, ja riski voi olla korkea myös esitetyllä pöllöalueella Palovaarassa (VE A–C).

Pesimälinnuston inventointeja tulee jatkaa YVA-selostusta varten. Lintulaskentoja tulee kohdentaa erityisesti YVA ohjelmassa todetuille arvokkaille lintualueille Tuomasuolle ja Palovaaralle vaikutusten ja lieventämistoimien tarkentamiseksi.

Hankkeen suorat vaikutukset suojelualueisiin ovat epätodennäköisiä, mikäli riittävät suojavyöhykkeet jätetään niiden ympärille. Epäsuorien vaikutusten hallinta olisi parempaa voimalavaihtoehto VE2 ja sähkönsiirtoreittivaihtoehtojen VE A ja B yhteydessä.

Hankkeen linnustoselvitykset on tehty pääasiassa 2025 aikana, mutta sovellettu kartoituslaskenta on suunniteltu tehtäväksi 2026. Linnustolaskennan osalta Luke näkee puutteena, että hankealueen metsäkanalintuja on kartoitettu vain yhtenä vuonna. Useampana peräkkäisenä vuonna tehty soidinpaikkaselvitys antaisi paremman kuvan alueen merkityksestä kanalinnuille, kuin yksittäisenä keväänä tehty selvitys, sillä soidinten esiintyminen riippuu tällä syklisellä lajiryhmällä mm. alueen sen hetkisistä kanalintukannoista. Yhden vuoden aineisto on altis satunnaisvaihtelulle ja siten lisää epävarmuutta. Tämä tulee huomioida tulosten tulkinnassa ja vaikutusten arvioinnissa tehtävissä johtopäätöksissä.

YVA-ohjelman mukaan hankealueella sijaitsee euroopanmajavan pato ja todennäköisiä lisääntymis- ja levähdysalueita.

Saukon osalta todetaan, että ei oleteta alueella olevan sulana pysyvää vettä ja siten arvioidaan saucon levähdys- ja lisääntymispaikkojen sijoittuvan tuulivoima-alueen ulkopuolelle. Tämän arvion vuoksi ohjelmassa ei ole nähty tarpeelliseksi tehdä saukkoselvitystä.

Luke tuo esille kuitenkin sen, että majava tarvitsee sulaa vettä voidakseen huolehtia ravinnonsaannistaan ja pesästä liikkumisesta myös talvisin. Näistä majavan huolehtimista sulapaikoista hyötyy myös saukko, jonka tiedetään käyttävän majavakosteikkoja elinympäristönään (esim. Nummi ym. 2019). Eri vaiheissa olevien majavakosteikkojen tiedetään hyödyttävän useita eri lajeja. Ne ylläpitävät isompaa lajirunsautta ei pelkästään majavakosteikkojen välittömässä läheisyydessä vaan myös kauempana kosteikoista (esim. Fedryn ym. 2022).

Näiden pohjalta Luke näkee tärkeänä, että hankkeen tulevaisu vaiheissa huomioidaan majavan mahdollinen vaikutus vesistön soveltuvuudessa myös saukolle. Lisäksi Luke näkee tärkeäksi, että tulevaisu vaiheissa perehdytään hankkeen mahdollisiin vaikutuksiin majavalle huolellisemmin ja perustellaan etäisyydet, joilla häiriötä majavalle ja sen lisääntymis- ja levähdysalueelle ei synny.

Vaikutukset poronhoitoon

Poronhoidollisesti suunniteltu Kilvenaavan tuulivoima-alue sijoittuisi Narkauksen paliskunnan alueelle ja sähkönsiirron osalta mahdollisesti myös Isosydänmaan paliskunnan alueelle. YVA-ohjelmassa paliskunnat ja poronhoidon rakenteet hankealueella on kuvattu sopivalla tarkkuudella YVA-ohjelmaa ajatellen. Kuvaksessa on hyödynnetty hyvin sekä saatavilla olevia paikka- ja tilastotietoja että paliskuntien omia kuvauksia. Luke näkee hyvänä, että YVA-ohjelmassa on tunnistettu paliskuntien sisäisiä rakenteita, eikä käsitelty paliskuntia pelkästään yksittäisinä yksikköinä. Erilaiset mm. maankäytöstä johtuvat häiriöt voivat aiheuttaa erilaisia vaikutuksia poronhoidolle sekä paliskuntatasolla että esim. tokkakuntatasolla. YVA-ohjelmassa on hyvin tunnistettu myös tuulivoima-alueelle ja sen läheisyyteen sijoittuvia keskeisiä laidunalueita ja poronhoidon rakenteita. Ohjelmassa on myös kuvattu näiden alueiden merkitystä paliskuntien kannalta eri vuodenaikoina.

Luke näkee hyvänä, että YVA-ohjelmassa tuulivoiman vaikutusten tunnistamisessa huomioidaan laajasti sekä olemassa olevaa tutkimustietoa että alueen paliskuntien kokemusperäistä tietoa ja näkemyksiä.

Paliskuntien poroilla olevien GPS-pantojen aineistojen hyödyntäminen tukisi vaikutusten arviointia, joten Luke näkee hyvänä, että sitä pyritään mahdollisuuksien mukaan hyödyntämään.

Vaikutusten arvioinnin suunnittelussa on tunnistettu ne todennäköisesti merkittävimmät vaikutukset, joita alueen poronhoitoon saattaa mahdollisesti kohdistua tuulivoimarakentamisen myötä. Vaikutusten arviointia on tarkoitus tarkastella alueen herkkyyden ja vaikutusten suuruusluokan kautta. Luke näkee, että menetelmän käyttö on perusteltua, mutta siihen liittyy paljon epävarmuuksia ja subjektiivista tulkintaa. Tämän vuoksi Luke näkee, että tehdyt tulkinnot alueen herkkyydestä ja vaikutusten suuruudesta tulisi käydä läpi paliskuntien kanssa ja mikäli paliskuntien näkemykset hyvin perustellulla tavalla poikkeavat tehdystä tulkinnasta, tulisi ne kirjata YVA-selostukseen.

YVA-ohjelman Taulukoissa 9–19 ja 9–20 esitetyt herkkyyks- ja suuruusluokkakriteerit tunnistavat monia vaikutusten arvioinnin kannalta keskeisiä tekijöitä, mutta Luke näkee, että kokonaisarviota tehdessä niitä ei tulisi suoraviivaisesti seurata. Pikemminkin niiden tulisi toimia suuntaa antavina esimerkkeinä, joita kuitenkin sovelletaan kyseisen tapauksen erikoispiirteet huomioiden. Esimerkiksi laidunmenetyksen osalta taulukossa 9–20 vaikutus nähdään suurena, mikäli paliskunta menettää puolet keskeisistä laidunalueista. Luke näkee, että lähes kaikissa tilanteissa tämä vastaisi paremmin erittäin suurta vaikutusta paliskunnan poronhoitoon. Lisäksi, mikäli puolet paliskunnan keskeisestä laidunalueesta menetetään, voi se tarkoittaa, että yhden tokkakunnan alueelta kaikki keskeiset laidunalueet menetetään. Tällöin tapauksessa kyseisen tokkakunnan poronhoito joudutaan kokonaan lopettamaan tai siirtämään merkittävästi pienempänä muiden tokkakuntien alueelle. Mm. tämän esimerkin myötä, Luke korostaa, että vaikutusten arvioinnissa taulukkoja 9–19 ja 9–20 tulisi käyttää vain ohjeistavina ja niitä tulkittaessa on keskeistä huomioida mm. alueelliset erityispiirteet, paliskuntien sisäiset rakenteet (tokkakunnat yms.) ja paliskunnilta saatavat hyvin perustellut näkemykset.

Luke näkee myös yhteisvaikutusten arvioinnin keskeisenä osana vaikutusten arviointia. Erityisesti Isosydänmaan alueella on todella paljon käytössä olevaa tai suunniteltua maankäyttöä, jonka vaikutukset alueen poronhoitoon ovat merkittävät. Myös Narkkauksen paliskunnan alueella on merkittävää muuta maankäyttöä sekä myös muita suunnitteilla olevia tuulivoimahankkeita. Luke näkee hyvänä, että vaikutusten arvioinnissa hyödynnetään esim. kuvan 9–56 kaltaisia tarkasteluja, joiden avulla paliskunnan yhtenäisempiä rauhallisempia alueita voidaan havainnollistaa. Niiden avulla voidaan myös arvioida missä määrin suunnitellut tuulivoima-alueet toteutuessaan kaventaisivat yhtenäisiä rauhallisia alueita ja kuinka paljon paliskunnalla tai sen osilla (kuten tokkakunnilla) olisi tämän jälkeen käytettävissä laitumia ja kuinka helposti ne ovat porojen saavutettavissa eri vuodenaikoina.

Kokonaisuudessaan Luke katsoo, että Kilvenaavan YVA-ohjelma on poronhoidon osalta pääosin hyvin laadittu. Luke kuitenkin korostaa, että vaikutusten arvioinnissa on keskeistä huomioida mm. alueelliset erityispiirteet, paliskuntien sisäiset rakenteet (tokkakunnat yms.) ja paliskunnilta saatavat hyvin perustellut näkemykset.

3 Lausunnon tiivistelmä

Linnustoselvitysten osalta Luke pitää puutteena metsäkanalintujen kartoittamista vain yhtenä vuonna ja korostaa useampivuotisten selvitysten tarvetta epävarmuuden vähentämiseksi. Lisäksi Luke näkee tärkeäksi osoittaa inventointeja linnustollisesti tärkeälle Tuumasuolle ja Palovaaraan. Tuulivoima-alueen suot ovat pääosin säilyttäneet vesitaloutensa kohtalaisesti, joten vesitalouden turvaaminen on tärkeää. Huoltotiet ja kaivutyöt voivat muuttaa paikallista vesitaloutta ja samentaa puroja. Tämä on huomioitava hankealueen alapuolisilla valuma-alueilla. Majavan osalta Luke painottaa, että majavien ylläpitämät sulapaikat voivat tehdä alueesta soveltuvan myös talvisin saukolle, joten hankkeen vaikutuksia majavaan ja sen kautta esim. saukkoon tulee arvioida huolellisemmin ja häiriöetäisyydet tulee perustella. Kohdennetuilla voimaloiden sijoittelulla, rakentamisen ajoituksella ja lieventämistoimilla merkittävimpien negatiivisten luontovaikutusten voi olettaa olevan hallittavissa. Poronhoidon osalta Luke katsoo, että Kilvenaavan YVA-ohjelma on pääosin hyvin laadittu. Luke näkee tärkeänä GPS-aineistojen hyödyntämistä, ja korostaa arviointimenetelmiin liittyviä epävarmuuksia. Vaikutusten herkkyyttä ja suuruutta koskevat tulkinnat tulisi käydä läpi paliskuntien kanssa, käyttää taulukoita vain ohjeellisina ja huomioida paliskuntien sisäiset rakenteet sekä erityisesti yhteisvaikutukset muun maankäytön kanssa, sillä laidunmenetykset voivat pahimmillaan johtaa yksittäisten tokkakuntien poronhoidon loppumiseen.

Sirpa Thessler

Johtaja

Lausunnon valmistelija(t):

Saara Kattainen, Antti Pekkarinen, Esa Huhta

Lupa- ja valvontavirasto

LAUSUNTO

kirjaamo(at)lvv.fi

12.1.2026

Dnro 5/2026

Lausuntopyyntö 25.11.2025, LAPELY/893/2025

KILVENAAN TUULIVOIMAHANKE, YVA-OHJELMA

Pohjan Voima Oy suunnittelee enintään 20 tuulivoimalan rakentamista Rovaniemen kaupungin etelä-osaan Ranuan ja Tervolan kuntien läheisyyteen. Tuulivoimala-alueen etäisyys Rovaniemen keskustaan on noin 34 km, Ranuan keskustaan noin 31 km ja Tervolan keskustaan noin 53 km. Hankkeessa suunniteltujen tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on 300 metriä ja kokonaisteho enimmillään 240 megawattia. Kantaverkkoliityntä suunnitellaan 110 kilovoltin voimajohtolla yhteistyössä Suhangon kaivoshankkeen kanssa Suhangon kaivoksen sähköasemalta Petäjäskosken sähköasemalle Rovaniemellä.

Tuulivoima-alue sijoittuu Narkauksen paliskunnan alueille ja lisäksi sähkönsiirtoreittivaihtoehdot VEC ja VED sijoittuvat osittain Isosydänmaan paliskunnan alueelle. Alueen poronhoito perustuu luonnonlaitumien ja porojen luontaisen laidunkierron ympärivuotiseen hyödyntämiseen. Paliskunnat ovat erittäin kuormittuneita laidunalansa vähenemisestä ja pirstoutumisesta teollisen maankäytön vuoksi. Kiihtyvä energiahankkeiden suunnittelu työllistää paliskuntien poroisäntää ja hallintoa kohtuuttomasti. Paliskunnissa on toiminnassa ja suunnitteilla huomattava määrä tuulivoiman tuotantoa. Poronhoidon laidun- ja toimintatila ei kestä muusta maankäytöstä aiheutuvaa kumuloituvaa häiriötä ja laidunalan heikkenemisen ja vähenemisen taakkaa.

Paliskuntain yhdistys lausuu asiassa yleisellä tasolla, sillä yhdistykseen tulee pelkästään erilaisiin maankäytön hankkeisiin liittyen lausuntopyyntöjä vuosittain vajaa 100 ja määrä on nousussa. Teollisen maankäytön suunnittelu poronhoitoalueella kuormittaa yhdistyksen resursseja myös monenlaisten asiantuntijatehtävien, viranomaisneuvotteluiden ja ohjausryhmätyöskentelyn kautta. Nykyiset resurssit eivät enää riitä yksityiskohtaiseen paneutumiseen yksittäisiin hankkeisiin.

Hanketoimijalla ja viranomaisella on velvollisuus olla selvillä hankkeen vaikutuksista. Vaikutukset on arvioitava riittävällä tarkkuudella yhteistyössä asianosaisen paliskunnan kanssa, paliskunnan asiantuntemusta hyödyntäen. Vaikutusten arvioinnissa yhteisvaikutukset muiden maankäytön hankkeiden kanssa ja kumulatiiviset vaikutukset olemassa olevien kuormittavien maankäyttömuotojen kanssa on otettava huomioon.

Arviointiin osallistumisessa paliskunta antaa aikaansa ja asiantuntemustaan hankesuunnittelun käyttöön. Tämä on syytä ottaa huomioon arviointia toteutettaessa: aika on pois paliskunnan varsinaisesta poronhoitotyöstä, ja olisi korvattava asianmukaisesti. Arvioinnin laadukkaan toteuttamisen kannalta oleellista on myös välttää paliskunnan kuormittamista kiireisimpien poronhoitotöiden aikaan.

Poronhoidon huomioon ottaminen maankäyttöhankkeissa

Poronhoito on merkittävä ja pitkän historian omaava maankäyttömuoto. Poronhoitolaki (PHL 848/1990) on erityislaki, joka tulee ottaa huomioon poronhoitoalueella toimittaessa. Poronhoito-oikeus ja siihen kiinteästi kuuluva vapaa laidunnusoikeus on ikiaikainen nautintaoikeus, joka on suoraan

poronhoitolailla turvattu erityinen oikeus (PHL 3§). Poronhoitolaissa (53§) säädetään myös, että suunnitellessaan valtion maita koskevia, poronhoidon harjoittamiseen olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä, valtion viranomaisen on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajan kanssa. PHL 53§:n kaltaisia neuvotteluita suositellaan käytäväksi muillakin kuin valtion omistamilla mailla, sillä ne on todettu hyväksi keinoksi yhteensovittaa poronhoitoa ja muita maankäytön muotoja. Maakuntakaavamääräykset voivat myös ohjata neuvottelujen käymiseen.

Poronhoitoalueen maakuntakaavoissa on poronhoidon toiminta- ja kehittämisedellytysten turvaamista edellyttäviä yleismääräyksiä sekä tarkempia määräyksiä esim. poronhoidolle tärkeiden alueiden huomioonottamisesta ja säilyttämisestä.

Voimassa olevan Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan koko kaava-alueella koskeva yleismääräys edellyttää: *"Poronhoitoalueella on turvattava poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäyttölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet. Valtion maiden osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajien kanssa."*

Alueidenkäyttölain 32§:n mukaan maakuntakaavan on oltava ohjeena yleiskaavaa laadittaessa ja muutettaessa. Alueidenkäyttölain 39§:n mukaan yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset. Yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa. Poronhoitolain 3§ tekee poronhoitajista alueella oikeudenhaltijoita, joille ei saa hankkeen kaavalla aiheuttaa kohtuutonta haittaa. Alueidenkäyttölain 9§:n mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin.

Laki ympäristövaikutusten arvioinnista (YVAL 252/2017) velvoittaa myös alueella toimivaan elinkeinon kohdistuvien vaikutusten selvittämiseen. Poronhoidon nykytila ja toiminta suunnittelualueella ja sen vaikutusalueella tulee kuvata riittävän laajasti. Samoin poronhoitoon kohdistuvat vaikutukset tulee arvioida riittävän laajasti. Selvitysalueena tulee olla alueen paliskunnat ja tarkemmin lähialueen poronhoito. Vaikutukset poronhoidolle tulee arvioida hyödyntäen alueen paliskunnan poronhoidon ja alueen käytön asiantuntemusta. Vaikutukset tulee arvioida yhteistyössä paliskuntien kanssa.

Arvioinnissa tulee selvittää hankealueen ja vaikutusalueen merkitys paliskunnan poronhoidolle: paljonko siellä laiduntaa ja käsitellään poroja poronhoitotöissä, mihinkin aikaan vuodesta. Arvioinnissa tulee selvittää hankkeen rakennelmien ja toimintojen vaikutukset porolaitumiin (suora ja epäsuora vaikutus), porojen laidunten käyttöön (häiriö, kulkureittien muutokset ym.), poronhoitotoimintaan (muuttuminen/vaikeutuminen, turvallisuusriskit ym.) ja poronhoidon järjestämiseen. Lisäksi poroille aiheutuvia suoria vahinkoja tulee selvittää. Myös hankkeen vaikutukset porotalouteen, sekä sosiaaliset ja kulttuuriset vaikutukset alueen poronhoitoon tulee arvioida. Vaikutusten arvioinnissa tulee selvittää sekä suorat, että välilliset vaikutukset. Vaikutusten arvioinnissa tulee käsitellä niin rakentamisen aikaiset kuin toiminnan aikaisetkin vaikutukset sekä mahdolliset toiminnan jälkeiset pysyvät vaikutukset. Menetelyssä tulee etsiä keinoja ja esittää toimia haitallisten vaikutusten estämiseen, lieventämiseen ja kompensointiin yhteistyössä alueen poronhoidon harjoittajien kanssa.

YVA-ohjelma

Poroelinkeinosta tulisi kuvata YVA-ohjelmassa seuraavia perusasioita (*suositellut lähdeaineistot*):

- Paliskunnan perustiedot: suurin sallittu ja todellinen eloporomäärä, osakkaiden määrä, liikenne- ja petovahingot. Paliskunnan sijoittuminen poronhoitoalueella sekä poronhoidon toiminnan

erityispiirteet. (Paliskuntain yhdistyksen nettisivut, Poromies-lehden 1.nron tilastoliite, julkaisut, paliskunnan haastattelut)

- Poronhoidon toiminnan luonne hankealueella ja koko paliskunnassa (porotalouden paikkatietoaineisto, karttatyöskentely ja paliskunnan haastattelut)
- Poronhoidon perusinfrastruktuurin kuvaus hankealueella ja koko paliskunnassa (porotalouden paikkatietoaineisto, karttatyöskentely ja paliskunnan haastattelut)
- Hankealueen sijoittuminen porojen laiduntamiseen ja muuhun toimintaan nähden (porotalouden paikkatietoaineisto, karttatyöskentely ja haastattelut, mahdolliset GPS-panta-aineistot)
- Viimeaikaisin laiduninventointitieto paliskunnan laitumista (Luonnonvarakeskus)
- Porotiheystieto hankealueelta (esim. lähimmän erotusaidan porojen käsittelytiedot tai paliskunnan haastattelut)
- Alueen merkitys paliskunnan toiminnan kannalta (em. tietojen ja poroisännän/paliskunnan edustajan haastattelun pohjalta):
 - Miten suuri osa paliskunnan poroista laiduntaa/käsitellään alueella?
 - Miten suurta osaa poronmistajista hanke koskee suoraan?
 - Jos alueelle sijoittuu poronhoidon rakenteita (esim. erotusaita, kämppä), mikä on niiden merkitys (pääaita vai vähemmän käytetty) paliskunnan poronhoidon kannalta?
 - Hankealueen maanomistus. Tämä vaikuttaa poronhoitoalueen eri osissa mm. paliskunnan korvaamisvelvoitteeseen porojen aiheuttamista vahingoista, viranomaisten neuvotteluvelvollisuuteen ym.
- PHL 53§:n mukaisen tai kaltaisen neuvottelun tarve, ajankohdat ja miten se sovitetaan yhteen YVA- ja kaavamenettelyjen kanssa.

Maankäyttöhankkeista voi aiheutua poronhoidolle ainakin seuraavanlaisia vaikutuksia:

1) vaikutukset porolaitumiin:

- (a) laitumien poistuminen poronhoitokäytöstä suoraan ja epäsuorasti: poro alkaa välttää tiettyjä alueita tai alueita ei voida käyttää poronhoidossa täysipainoisesti
- (b) laidunten muuttuminen
- (c) laidunten pirstoutuminen
- (d) laidunten epätasainen kuluminen
- (e) mahdolliset haitallisten aineiden jäämät porojen ravinnossa

2) vaikutukset porojen laidunnukseen (häiriövaikutus)

3) vaikutukset poronhoitoon

- (a) toimintaan: esimerkiksi porojen kuljetus- tai kulkureitit häiriintyvät
- (b) rakenteisiin: esimerkiksi erotusaidat tai esteaidat jäävät hankealueille ja niiden käyttötarkoitus muuttuu tai ne jäävät kokonaan pois käytöstä

4) porovahingot (liikenteessä tai hankealueella)

5) vaikutukset poron terveyteen ja hyvinvointiin

6) sosioekonomiset vaikutukset ja vaikutukset elinkeinon kannattavuuteen

7) vaikutukset poronhoitokulttuuriin

Tuulivoiman vaikutuksista poronhoitoon

Tuulivoiman tuotannolla on monenlaisia vaikutuksia poroihin ja poronhoitoon. Vaikutusten arviointi tulee tehdä yhteistyössä asianosaisen paliskunnan kanssa. Lisää tietoa löytyy: <https://paliskunnat.fi/py/neuvonta/maankaytto/tuulivoima/>

Tuulivoiman vaikutuksia poronhoitoon arvioitaessa on vältettävä seuraavia tyypillisiä virheolehtamia:

1) Tutkimukset antavat "ristiriitaista" tietoa.

- Tutkimuksissa on laajalti todettu porojen ja muidenkin eläinten välttämiskäyttäytyminen (esim. Tolvanen ym. 2023). Tutkimuksessa Flydal ym. (2004) porot olivat vuoneloita tai urakoita ja tutkimuksen aikana aidassa – tästä ei voi päätellä, että eläimet ”eivät häiriintyneet”, kun niillä ei ollut tosiasiallisia mahdollisuuksia väistää. Colman ym. (2013) oli norjalainen tutkimus kesälaidunnuksesta, jossa porot laidunsivat niemimaalla. Tässäkään poroilla ei ollut tosiasiallista mahdollisuutta väistää voimaloita.
- Tutkimus- ja kokemuseräinen tieto voimaloiden vaikutuksesta karttuu koko ajan. Paliskunnilla itsellään on paljon tietoa ja lisää voi lukea <https://paliskunnat.fi/py/materiaa-lit/tutkimustietoa/>

2) Porojen käyttäytymistä toiminnan aikana ei voida tarkoin ennustaa.

- On jo riittävästi tutkittua tietoa ja paliskuntien kokemuseräistä tietoa, jonka mukaan on hyvin todennäköisin perustein odotettavissa jonkin asteista porojen väistämiskäyttäytymistä. Varovaisuusperiaatetta olisi noudatettava etenkin häiriöherkillä laiduntyypeillä, kuten kevätlaitumilla ja vasonta-alueilla. Edelleen tarvitaan lisää tietoa esimerkiksi suuren kokoluokan voimaloiden vaikutuksesta, joka voi olla paljon laajempi kuin mitä tähän mennessä on tutkittu tai mistä on kokemuksia.

3) Toiminnot ja mahdolliset melusta (40 db) aiheutuvat häiriöalueet kattavat vain pienen osan paliskunnan pinta-alasta.

- Arvioinnin keskittyminen suppeasti pinta-aloihin on epäolennaista vaikutusten ymmärtämisen kannalta ja pahimmillaan johtaa harhaan, kun energiarakentamisesta aiheutuvia häiriövaikutuksia, kumuloituvia vaikutuksia ja muita yhteisvaikutuksia muun olemassa olevan maankäytön tai muiden alueella olevien hankkeiden kanssa ei oteta huomioon.
- Pinta-alaan keskittyminen ei anna kattavaa käsitystä aiheutuvista vaikutuksista laidunpinta-alan käytettävyyteen tai poronhoidon järjestymiseen, eli poronhoitoon toiminnallisena kokonaisuutena.
- Jos arvioinnissa lasketaan pinta-ala vaikutusta, niin se olisi suhteutettava alueella toimivan tokkakunnan/siidan käytettävissä olevaan laidun pinta-alaan tai ko. laiduntyyppin pinta-alaan paliskunnassa.
- Jos arvioidaan häiriövaikutuksia, on ne suhteutettava paliskunnassa jo olevaan erilaisesta infrastruktuurista aiheutuvaan häiriövaikutukseen ja nähtävä kumulatiivisena (vrt. Kumppula et al. 2019).

4) Tuulivoimahankkeesta on myös myönteisiä työllisyysvaikutuksia sivutoimisille poronhoitajille.

- Vaikutus alueen poronhoidolle on negatiivinen. Jos poronhoitajat ovat töissä tuulivoiman tuotannossa, eivät he ole porotöissä, paliskunnan poronhoidon arjessa.

5) Poronhoidon historialliseen jatkumoon peilattuna haitallisten vaikutusten kesto on nähtävä väliaikaisena haittana, joka sijoittuu maantieteellisesti pienelle alueelle suhteessa koko paliskuntaan ja poronhoitoalueeseen.

- Historiallisesti peilaten maankäyttöhanke tulee osaksi sitä kumulatiivista muun maankäytön leviämisen jatkumoa, jossa poronhoito on joutunut väistämään ja sopeutumaan laidun pinta-alan vähenemiseen, pirstoutumiseen ja heikkenemiseen. Haitalliset vaikutukset eivät ole väliaikaisia, vaan kumulatiivisia.
- Poronhoitoalueeseen suhteuttaminen vesittää arvioitujen haittojen ja vaikutusten mitta-kaavaa.

6) Paliskunnalle on hyötyä tuulivoimahankkeen tiestöstä.

- Yleensä kaikesta uudesta tiestöstä on vain haittaa: ohjaavat alueelle lisää muutakin liikkuja ja häiriötä. Tiet voivat ohjata poroja kulkemaan väärin paikkoihin talvella.

7) Poronhoidolle on hyötyä tuulivoimasta, koska alueesta tulee räkkäsuoja.

- Vaikutus on pikemminkin merkittävä vaikeus, jos räkkäaikana partiot ovat useiden kymmenien voimaloiden alla hajallaan. Voimaloiden sorakentät eivät tarjoa laadukasta ravintoa imettävälle vaatimelle tai poroille ylipäänsä.
- Yleensä räkkäsuojia on jo paliskunnan alueella muutenkin riittävästi: esim. metsäautotiet, sorakuopat, tunturit, avosuot, jne.

8) Muutama poro voimala-alueella on osoitus siitä, että voimaloista ei ole haittaa.

- Muutaman poron esiintyminen voimaloiden läheisyydessä ei kerro siitä, että porot olisivat tottuneet voimaloihin. Paliskunnan kokonaisporomäärä on satoja tai tuhansia poroja. Yksittäiset rohkeammat yksilöt eivät edusta porojen yleistä käyttäytymistä. Joskus porot myös joutuvat altistamaan itsensä häiriölle, kun vaihtavat laitumelta toiselle.

9) Suunnittelussa jätetään 500 metrin ”suojavyöhyke” voimalasta vasoma-alueella tai suunnitellaan välittömästi tällaisen alueen viereen.

- 500 metriä ei ole riittävä suojavyöhyke. Vrt. esim. metsäpeura, jolle varovaisuusperiaatteen mukaan jätetään 5 kilometriä vasoma-alueeseen; Natura-alueesta häiriövyöhyke on myös pidempi.

Tuulivoima-alan ja poronhoidon näkemyksiä hyvistä käytännöistä tuulivoimahankkeiden suunnitteluun ja operointiin poronhoitoalueella on koottu tähän oppaaseen: Anttonen ym. (2023) *Tuulivoimahankkeiden suunnittelu ja operointi poronhoitoalueella – tuulivoima-alan ja poronhoidon näkemys hyvistä käytännöistä*. https://akordi.fi/wp-content/uploads/Paliskunnat-ja-tuulivoimatoimijat_toimintamalli_12012023_FINAL.pdf

Lopuksi

Poronhoitoon kohdistuvien vaikutusten asianmukaiseen selvittämiseen ohjaa paitsi YVA-laki myös poronhoitolaki, sekä alueen maakuntakaava. Nämä edellyttävät erityistä poronhoidon huomioon ottamista suunnittelussa ja sen toimintaedellytysten turvaamista. Ympäristöön ja alueiden käyttöön aiheutuvat muutokset vaikuttavat aina poronhoitoon. Poronhoitoon kohdistuvat vaikutukset voivat olla merkittäviä ja näin ollen ne on selvitettävä YVA-menettelyssä yhteistyössä asianosaisen paliskunnan kanssa. Paliskunnan tietoa on hyödynnettävä arviointia tehtäessä.

Mikäli hanke etenee toteutukseen, sen rakentamisesta ja toiminnasta aiheutuvat haitat tulee pyrkiä ensisijaisesti estämään ja lieventämään sekä korvaamaan ne haitat mitä ei voi estää tai lieventää paliskunnille täysimääräisesti. YVA- ja kaavamenettelyn aikana tulee neuvotella paliskuntien kanssa PHL 53 §:n mukaisesti tai kaltaisesti.

Alueen paliskuntien lausunnot ja kannanotot tulee ottaa huomioon painoarvoltaan merkittävinä YVA-menettelyn aikana.

PALISKUNTAIN YHDISTYS

Hanna Nurmi
toiminnanjohtaja

Lisätiedot: Sanna Hast (p. 040 7239966) tai Vilma Sanaksenaho (p. 040 1595592), etunimi.sukunimi@paliskunnat.fi.

Viitteet

Anttonen, M., Kangasoja, J., Luoma, E. & Paalatie, H. (2023) Tuulivoimahankkeiden suunnittelu ja operointi poronhoitoalueella – tuulivoima-alan ja poronhoidon näkemys hyvistä käytännöistä. Akordi Oy julkaisuja.

https://akordi.fi/wp-content/uploads/Paliskunnat-ja-tuulivoimatoimijat_toimintamalli_12012023_FI-NAL.pdf

Colman, J.E., Eftestøl, S., Tsegaye, D., Flydal, K., Mysterud, A., (2013). Summer distribution of semi-domesticated reindeer relative to a new wind-power plant. European Journal of Wildlife Research. 59, 359–370. <https://doi.org/10.1007/s10344-012-0682-7>.

Flydal K., Korslund L., Reimers E., Johansen F. & Colman J.E. (2004). Effects of power lines on area use and behaviour of semi-domestic reindeer in enclosures. International Journal of Ecology 24: 55–66.

Kumpula, J., Siitari, J., Siitari, S., Kurkilahti, M., Heikkinen, J. & Oinonen, K. (2019) Poronhoitoalueen talvilaitumet vuosien 2016–2018 laiduninventoinnissa. Talvilaidunten tilan muutokset ja muutosten syyt. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 29/2019. <https://jukuri.luke.fi/handle/10024/543976>

Skarin A. & B. Åhman (2014). Do human activity and infrastructure disturb domesticated reindeer? The need for the reindeer's perspective. Polar Biology 37 s. 1041-1054.

Tolvanen A, Routavaara H, Jokikokko M, Rana P (2023) How far are birds, bats, and terrestrial mammals displaced from onshore wind power development? – A systematic review. Biological Conservation 288, 1-11. <https://doi.org/10.1016/j.biocon.2023.110382>

Tyler, N., Stokkan, K-A., C Hogg, Nellemann, C., Vistnes, A-I. & G. Jeffery (2014). Ultraviolet Vision and Avoidance of Power Lines in Birds and Mammals. Conservation Biology 28: 630–631.

Tyler, N., Stokkan, K-A., C Hogg, Nellemann, C. & A-I. Vistnes, (2016). Cryptic Impact: Visual Detection of Corona Light and Avoidance of Power Lines by Reindeer. Wildlife Society Bulletin 40(1): 50–58.

Lausunto Kilvenaavan tuulivoimahankkeen ja 110 kV:n voimajohdon ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

Kunnanhallitus 08.12.2025 § 293
1877/10.02.02/2022

Lapin ELY-keskus varaa mahdollisuuden lausunnon antamiseen Kilvenaavan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta 12.1.2026 mennessä.

Suunniteltu tuulivoimala-alue sijaitsee Rovaniemen kaupungin eteläosassa Ranuan ja Tervolan kuntien läheisyydessä. Suunniteltu voimajohto sijoittuu Rovaniemen kaupungin ja Ranuan kunnan alueille. Alueelle on tarkoitus rakentaa enintään 20 tuulivoimalaa, joiden kokonaiskorkeus on 300 m. Tuulivoimatuotannon kokonaisteho on enimmillään 240 MW.

Kantaverkkoliityntä suunnitellaan enintään 10,6 km pituisella 110 kV voimajohdolla Rovaniemeltä Ranualla Suhangon kaivoshankkeen voimajohtoon liittymiseksi ja jatkoyhteys Petäjäskosken sähköasemalle Rovaniemellä suunnitellaan yhteistyössä Suhangon kaivoshankkeen kanssa. Tällöin voimajohdon kokonaispituus on enintään noin 56 km. Tuulivoimala-alue sijoittuu lähimmillään noin 4,2 km koilliseen Suhangon kaivosalueesta. Suhangon kaivoshankkeessa suunnitellaan yhtä 110 kV tai kahta rinnakkaista 110 kV voimajohtoa. Voimajohtoreitti Suhangon kaivoshankkeen sähköasemalta Petäjäskosken sähköasemalle on tarkasteltu YVA-menettelyssä 220 kilovoltin voimajohto Petäjäskoski–Konttijärvi.

YVA-ohjelmassa arvioidaan erityisesti vaikutukset luontoon, mm. suoluontotyypit, linnusto, uhanalaiset lajit, vaikutukset Natura-alueisiin (Tuiskukivalon närheikkö ja Narkauksen–Katiskon lehdot), vaikutukset poronhoitoon, erityisesti Narkauksen ja Isosydänmaan paliskunnissa, melu- ja välkevaikutukset asutukselle, maisemavaikutukset sekä avoimille suoalueille että kaukomaisemaan, vaikutukset maankäyttöön ja virkistykseen, sähkönsiirron ympäristövaikutukset eri reittivaihtoehtoisissa ja yhteisvaikutukset muiden Rovaniemen ja Ranuan tuulivoimahankkeiden kanssa.

Päätösehdotus

Ranuan kunta toteaa lausuntonaan, että vuorovaikutusta alueen asukkaiden, maanomistajien, paliskuntien ja muiden sidosryhmien kanssa jatketaan suunnittelun kaikissa vaiheissa. Kunta korostaa tarvetta arvioida vaikutukset selkeästi myös Ranuan puolelle sijoittuvien toimintojen, reittivaihtoehtojen ja maisemavaikutusten osalta. Kunta esittää, että edellä mainitut näkökohdat huomioidaan YVA-selostusta laadittaessa.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Merkittään, että Risto Niemelä oli paikalla asiantuntijana pykälän käsittelyn ajan.

Lisätietoja asiasta antaa:
tekninen johtaja Risto Niemelä
puh. 040 704 9623, etunimi.sukunimi@ranua.fi

Otteen oikeaksi todistaa

Ranualla 11.12.2025

Juhani Mattila
pöytäkirjanpitäjä

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 293

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*), sekä
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimus on toimitettava Ranuan kunnan kirjaamoon määrääjän viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa *asianosaisen* katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Kunnanhallitus

Kirjaamon yhteystiedot:

Osoite: Keskustie 34, 97700 Ranua

Sähköpostiosoite: kirjaamo@ranua.fi
Puhelinnumero: 040 709 1445

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 9.00 – 11.00 ja klo 12.00 – 15.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Ranuan kunnan kirjaamosta.

Pöytäkirja on nähtävillä Ranuan kunnan verkkosivuilla www.ranua.fi 10.12.2025 .

§ 185

Ympäristönsuojeluyksikkö Lapin ELY-keskuksen lausuntopyyntö koskien YVA-ohjelmasta Kilvenaavan tuulivoima-alue ja 110 kV voimajohto, Rovaniemi ja Ranua

ROIDno-2025-5369

Valmistelija / lisätiedot:

Pekka Peuranen, ympäristötarkastaja, pekka.peuranen@rovaniemi.fi

**ROVANIEMEN KAUPUNGIN, RAKENNUSVALVONTAVIRANOMAISEN JA
YMPÄRISTÖLAUTAKUNNAN LAUSUNTO ASIASSA:**

**KILVENAAVAN TUULIVOIMAHANKE JA 110 kV VOIMAJOHTO,
YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMA, ROVANIEMI, RANUA.**

Lapin ELY-keskuksen lausuntopyyntö 25.11.2025, LAPELY/893/2025

ASIA

Hankkeesta vastaava on Pohjan Voima

Ympäristökonsultti on FCG Rakennettu ympäristö Oy

Yhteysviranomainen on Lapin ELY-keskus

Pohjan Voima suunnittelee Kilvenaavan tuulivoima-alueen ja 110 kV voimajohdon rakentamista Rovaniemen kaupungin alueelle. Tuulivoimahanke vaatii YVA-lain mukaisen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn suorittamista. YVA-arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan laatima suunnitelma vaikutusten arvioinnin toteutuksesta ja sisältää tiedot hankkeesta, sen vaihtoehtoista, arvioitavista vaikutuksista sekä arviointimenetelmistä.

YVA-menettely on kaksivaiheinen: ensin esitetään YVA-ohjelma, josta annettujen lausuntojen ja mielipiteiden jälkeen tehdään varsinainen YVA-selostus, jossa perusteellisesti käydään läpi hankkeen eri ympäristövaikutukset. Yhteysviranomainen antaa lausuntonsa kummassakin vaiheessa. YVA-ohjelmassa kuvataan hanke ja mitä siitä tiedetään sekä kerrotaan mitä aiotaan tutkia. YVA-selostus on lopullinen selvitys, josta YVA-viranomainen (ELY-keskus) antaa perustellun päätelmän. YVA ei ole lupamenettely, vaan arviointi. YVA on kuitenkin edellytys YVA-lain mukaisten hankkeiden luvitukselle, eli voimaan saatettavalle kaavoitukselle ja kaavan perusteella annettavilla tuulivoimaloiden rakennusluville. YVA-ohjelmasta pyydetään nyt lausuntoa.

Hankkeen kuvaus

Suunniteltu tuulivoima-alue sijaitsee Rovaniemen kaupungin eteläosassa Ranuan ja Tervolan kunnan rajojen läheisyydessä. Suunniteltu voimajohto sijoittuu Rovaniemen kaupungin ja Ranuan kunnan alueille. Alueelle on tarkoitus rakentaa enintään 20 tuulivoimalaa, joiden kokonaiskorkeus on 300 metriä. Tuulivoimatuotannon kokonaisteho on enimmillään 240 MW. Tuulivoima-alueen koko on 4600 hehtaaria ja se sijoittuu pääosin Kilvenaavan ja Palovaaran alueille.

Kantaverkkoliityntä on suunniteltu toteutettava enintään 10.6 km pituisella 110 kV voimajohdolla Rovaniemeltä Ranualla Suhangon kaivosalueelle. Josta on Petäjäskosken sähköasemalle Rovaniemellä. Tätä suunnitellaan yhteistyössä Suhangon kaivohankkeen kanssa. Tällöin voimajohdon kokonaispituus on enintään noin 56 km. Tuulivoimala-alue sijoittuu lähimmillään noin 4.2 km pohjoiskoilliseen Suhangon kaivosalueesta. Suhangon kaivoshankkeessa suunnitellaan yhtä 110 kV tai kahta rinnakkaista 110 kV voimajohtoa. Voimajohtoreitti Suhangon kaivoshankkeen sähköasemalta Petäjäskosken sähköasemalle on tarkasteltu YVA-menettelyssä 220 kV voimajohto Petäjäskoski-Konttijärvi.

Hankkeen vaihtoehdot

YVA-menettelyssä tarkastellaan seuraavia vaihtoehtoja:

Vaihtoehto VE0: hanketta ei toteuteta

Vaihtoehto VE1: Alueelle rakennetaan 20 tuulivoimalaa

Vaihtoehto VE2: Alueelle rakennetaan 13 tuulivoimalaa

Voimajohtovaihtoehto VE A: Rakennetaan noin 5,5 km pituinen voimajohto. Voimajohto liitetään Suhangon kaivoshankkeen voimajohtoon johdonvarsiliitynnällä tai kaivoshankkeen voimajohdon viereen rakennettavan sähköaseman kautta. Liityntäpiste sijoittuu Ranuan ja Tervolan kunnanrajan tuntumaa Kuorinkikivalon ja Palovaaran väliselle alueelle.

Voimajohtovaihtoehto VE B: Rakennetaan 5,7 km pituinen voimajohto. Voimajohto liitetään Suhangon kaivoshankkeen voimajohtoon johdonvarsiliitynnällä tai kaivoshankkeen voimajohdon viereen rakennettavan sähköaseman kautta. Liityntäpiste sijoittuu Ranuan ja Tervolan kunnanrajan tuntumaan Kuorinkikivalon ja Palovaaran väliselle alueelle.

Voimajohtovaihtoehto C: Rakennetaan noin 8,9 km pituinen voimajohto. Voimajohto liitetään Suhangon kaivoshankkeen suunnitellulle sähköasemalle, joka sijaitsee Siliäniemen alueella, Palovaaran kaakkoispuolella.

Voimajohtovaihtoehto VE D: Rakennetaan 10,6 km pituinen voimajohto. Voimajohto liitetään Suhangon kaivoshankkeen suunnitellulle sähköasemalle, joka sijaitsee Siliäniemen alueella, Palovaaran kaakkoispuolella.

YVA-ohjelmassa esitetään seuraavat asiat:

- hankkeen kuvaus
- arvioitavat vaihtoehdot
- hankkeen tekninen kuvaus
- liittyminen muihin hankkeisiin
- hankkeen edellyttämät suunnitelmat ja luvat
- ympäristövaikutusten arviointi tässä vaiheessa
- alueen yleiskuvaus
- yhdyskuntarakenne ja maankäyttö

- maisema ja kulttuuriympäristöt
- arkeologinen kulttuuriperintö
- pinta- ja pohjavedet
- ilmasto
- ilmanlaatu
- linnusto
- muu eläimistö
- Natura 2000- alueet
- elinkeinotoiminta ja luonnonvarojen hyödyntäminen, sisältäen poronhoidon
- vaikutukset ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen, sisältäen virkistyskäytön ja metsästyksen
- liikenne
- viestintäyhteydet ja tutkat
- meluolosuhteet
- valo-olosuhteet
- muut vaikutukset, sisältäen vaikutukset yleiseen turvallisuuteen ja arvion ympäristöriskeistä sekä vaikutukset toiminnan jälkeen ja yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa
- lähteet

Lausunnonantajat esittävät seuraavaa:

YVA-ohjelma on laadittu vakiintuneiden tuulivoiman YVA-menettelyjen mukaisesti. Ohjelmassa on otettu laajalti ja riittävästi esille YVA-selostukseen tulevia asioita. Ohjelmaa seuraavassa YVA -selostuksessa on hyvä esittää tutkimustuloksia korkealaatuisella kartta- ym. materiaalilla, joiden tulee olla selkeitä ja kattavia.

YVA-ohjelmassa on hyvä selvittää perusteellisesti hankkeen yhteisvaikutukset muiden Etelä-Lapin alueen tuulivoima- ja energiahankkeiden kanssa. Em. alueella on vireillä lukuisia tuulivoimahankkeita, joille on esitetty eri sähkönsiirron linjavaihtoehtoja. Huomioita tulee kiinnittää myös hankkeiden muuhun maankäyttöön, kuten maa-aineshuoltoon ja niiden luvitusmahdollisuuteen eri alueilla. Rakennusaikaiseen liikenteeseen ja liikenneturvallisuuteen on syytä kiinnittää huomiota. Vaikutukset tärkeisiin luontokohteisiin, kuten suojelualueisiin ja pohjavesialueisiin on huomioitava tarkoin. Ihmisten elinkeinoihin, kuten porotalouteen ja metsätalouteen, on syytä kiinnittää huomiota.

Lausunnon antaja katsoo, että YVA-ohjelman perusteella voidaan tehdä YVA-selostus. Perusteellinen YVA-menettely on edellytys alueen kaavoitukselle ja edelleen tuulivoimaloiden rakennusluville. YVA-ohjelmassa ei ole tullut esille sellaisia asioita, joiden perusteella hanketta ei voisi edistää.

Ehdotus

Esittelijä: Hannu Kangas, johtava rakennustarkastaja

Ympäristölautakunta päättää antaa lausunnon ympäristötarkastajan ehdotuksen mukaisesti.

Päätös

Sini-Sisko Kilpeläinen ilmoitti esteellisyydestä ja poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksen teon ajaksi. (Hallintolaki 28.1 § kohta 3)

Ympäristölautakunta kuuli asiassa johtava ympäristötarkastaja Tarja Bergmania.

Ympäristölautakunta päätti yksimielisesti esittelijän esityksen mukaisesti.

Tämän asian päätöksenteon jälkeen ympäristölautakunta piti kokoustauon kello 16.00 - 16:10. Puheenjohtaja piti tauon jälkeen nimenhuudon ja totesi, että kaikki ennen taukoa paikalla olleet olivat edelleen paikalla sekä Sini-Sisko Kilpeläinen palasi kokoukseen.

Esteellisyys

Sini-Sisko Kilpeläinen

Tiedoksi

Lapin Ely-keskus

Päätöspöytäkirja pidetään yleisesti nähtävänä Rovaniemen kaupungin verkkosivuilla 17.12.2025 alkaen.

Otteen oikeaksi todistaa

Rovaniemi
17.12.2025

A handwritten signature in blue ink, reading 'Marita Kuoksa'.

Marita Kuoksa
hallintosihteeri

Tiedoksianto asianosaiselle

Päätös on lähetetty sähköpostilla, pvm 17.12.2025

Muutoksenhakukielto
§185

Muutoksenhakukielto
MUUTOKSENHAKUKIELTO

Tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee Kuntalain 410/2015, 136 §:n mukaan vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Karl Mikael Hansson Nordström	Telia Tunnistus	12.01.2026 12:21:02 UTC+02:00

Sisältää salassa pidettävää tietoa, julkisuuslaki 24 § kohta 14

Lupa- ja valvontavirasto

kirjaamo@lvv.fi

Viite LAPELY/893/2025

Metsähallituksen lausunto Rovaniemen Kilvenaavan tuulivoimahankkeen YVA-ohjelmasta

Lapin ELY-keskus pyytää lausuntoa Rovaniemen Kilvenaavan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (YVA-ohjelma). YVA-ohjelman liitteenä on Natura-arvioinnin tarpeellisuuden selvitys koskien Tuiskukivalon närheikön (FI1301814) Natura 2000 -aluetta (FCG Rakennettu ympäristö Oy 25.6.2025).

Metsähallitus lausuu YVA-ohjelmasta sekä Natura-arvioinnin tarpeellisuuden selvityksestä valtion maa- ja vesialueiden hallinnoijana, valtion luonnonsuojelualueiden ja suojeluun varattujen alueiden hoidon ja käytön suunnittelusta vastaavana viranomaisena sekä tiettyjen petolintulajien asiantuntijaviranomaisena ja niiden seurannan valtakunnallisesta koordinoinnista vastaavana tahona.

Pohjan Voima Oy:n hankeyhtiö Kilvenaavan Tuulipuisto Oy suunnittelee tuulivoima-aluetta Rovaniemen kaupungin eteläosaan, ja hankkeen YVA-menettelyssä arvioidaan seuraavat vaihtoehdot:

Tuotantoalue

VE0 Hanketta ei toteuteta

VE1 Rakennetaan enintään 20 tuulivoimalaa. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä. Voimaloiden yksikköteho on enintään 12 MW. Tuulivoima-alueelle sijoittuvan sähköaseman yhteyteen suunnitellaan akkuteknologiaan perustuvaa sähkövarastoa.

VE2 Rakennetaan enintään 13 tuulivoimalaa. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä. Voimaloiden yksikköteho on enintään 12 MW. Tuulivoima-alueelle sijoittuvan sähköaseman yhteyteen suunnitellaan akkuteknologiaan perustuvaa sähkövarastoa.

Sähkönsiirto

Kaikki vaihtoehdot Hankkeen sähkönsiirtoa varten tuulivoima-alueelle rakennetaan sähköasema, jolta Kilvenaavan tuulivoima-alueella tuotettu sähkö siirretään 110 kV voimajohdolla kohti etelää. Voimajohdon liityntä valtakunnanverkkoon tullaan

Sisältää salassa pidettävää tietoa, julkisuuslaki 24 § kohta 14

toteuttamaan yhteistyössä Suhangon kaivoshankkeen kanssa. Suhangon kaivoshankkeen voimajohto toteutetaan yhdellä 110 kV tai kahdella rinnakkaisella 110 kV voimajohdolla.

VEA Kilvenaavan uuden 110 kV voimajohdon pituus olisi noin 5,5 km. Voimajohtovaihtoehdossa VEA reitti sijoittuu Rovaniemen lisäksi Ranuan kunnan alueelle ja vaihtoehdon suunniteltu liityntäpiste sijoittuisi Tervolan kunnanrajan tuntumaan. Liittyminen voidaan toteuttaa joko johdonvarsiliitynnällä tai johdon varteen rakennettavan sähköaseman kautta.

VEB Kilvenaavan uuden 110 kV voimajohdon pituus olisi noin 5,7 km. Voimajohtovaihtoehdossa VEB reitti sijoittuu Rovaniemen lisäksi Ranuan kunnan alueelle ja vaihtoehdon suunniteltu liityntäpiste sijoittuisi Tervolan kunnanrajan tuntumaan. Liittyminen voidaan toteuttaa joko johdonvarsiliitynnällä tai johdon varteen rakennettavan sähköaseman kautta.

VEC Kilvenaavan uuden 110 kV voimajohdon pituus olisi noin 8,9 km. Voimajohtovaihtoehdon VEC reitti sijoittuu Rovaniemen lisäksi Ranuan kunnan alueelle. Vaihtoehdossa C valtakunnanverkkoon liittymisen on suunniteltu tapahtuvan Suhangon kaivoksen oman sähköaseman kautta, eli Suhangon kaivoshankkeen voimajohdon alkupäähän.

VED Kilvenaavan uuden 110 kV voimajohdon pituus olisi noin 10,6 km. Voimajohtovaihtoehdon VED reitti sijoittuu Rovaniemen lisäksi Ranuan kunnan alueelle. Vaihtoehdossa D valtakunnanverkkoon liittymisen on suunniteltu tapahtuvan vastaavasti kuin vaihtoehdossa C.

Metsähallitus on tutustunut YVA-ohjelmaan ja lausuu siitä seuraavaa

Hankevaihtoehtojen kuvaus

Hankevaihtoehdot on esitetty riittävällä tavalla. Metsähallitus kuitenkin kiinnittää huomiota YVA-ohjelman kirjaukseen: "Tehtävien selvitysten ja mallinnusten, sekä YVA-menettelyssä saatavan palautteen perusteella tuulivoimaloiden sijoittelua tarvittaessa tarkennetaan ja muodostetaan YVA-selostuksen vaikutusten arviointiin uudet toteuttamiskelpoiset hankevaihtoehdot." Seuraavassa lauseessa kuitenkin todetaan, että "Voimaloiden lopullinen sijainti ja lukumäärä voivat muuttua hankkeen jatkosuunnittelussa ja kaavoitusvaiheessa". Metsähallitus painottaa, että mikäli kaavoitettava vaihtoehto poikkeaa YVA-prosessissa arvioituista toteuttamisvaihtoehdoista, niin sen ympäristövaikutukset tulee arvioida erikseen kaavoituksen yhteydessä (alueidenkäyttölaki 9 §) tai jos kaavaratkaisu muodostaa uuden YVA-lain 3§:n tarkoittaman hankkeen, voi kyseeseen tulla uusi YVA-menettely.

Sisältää salassa pidettävää tietoa, julkisuuslaki 24 § kohta 14

Luonnonsuojelualueet ja luonnonsuojeluun varatut valtion alueet

Hankealueen lähiympäristössä on useita luonnonsuojeluun varattuja alueita.

Tuotantoalueen luoteispuolella on Kakariaavan soidensuojelualue (Asetus eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta soidensuojelualueiksi 11.10.1985/801). Alue kuuluu soidensuojeluohjelmaan.

Soidensuojelun täydennysohjelmaan kuuluvat Ahmarakan Heiniaapa (on kuvassa 9-40, mutta ei nimetty) ja Tainiaapa (puuttuu kuvasta 9-40) sijaitsevat tuotantoalueesta lounaaseen.

Muita suojeluohjelmiin kuuluvia alueita hankealueen ympäristössä ovat Tuiskukivalon närheikön ja Perämaan vanhojen metsien suojeluohjelma-alueet tuotantoalueesta länteen sekä Jokilammen METSO-ohjelmaan kuuluva alue.

Ympäristössä sijaitsevat myös Metsähallituksen suojelumetsät Konttikivalo, Pitkälampi ja Lintuaapa. Pahakivaloiden alue on suojeluun varattu Luontolahja-kohde. Nykytilan kuvauksesta ja kuvasta 9-40 puuttuu Metsähallituksen liiketoimintojen hallinnassa oleva Tuiskukivalon luonnonsuojeluun varattu nk. dialogialue. Alue sijaitsee noin 900 metrin etäisyydellä hankealueen rajasta länteen. Tieto tulee täydentää YVA-ohjelman nykytilan kuvaukseen.

Perustamattomista suojeluun varatuista alueista suuri osa on niin kutsutussa säädösvalmistelussa, jossa niistä on tarkoitus muodostaa luonnonsuojelulain mukainen luonnonsuojelualue säädöksineen.

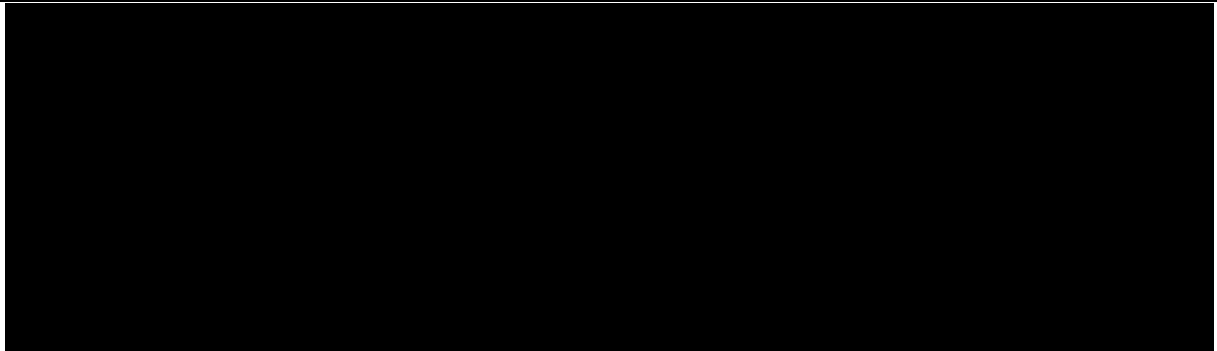
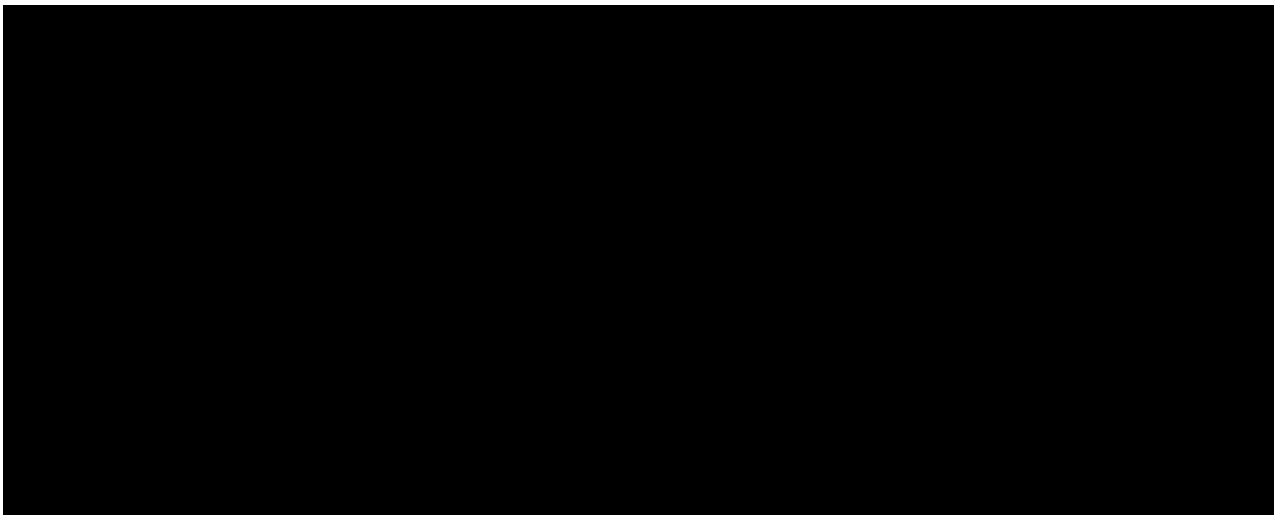
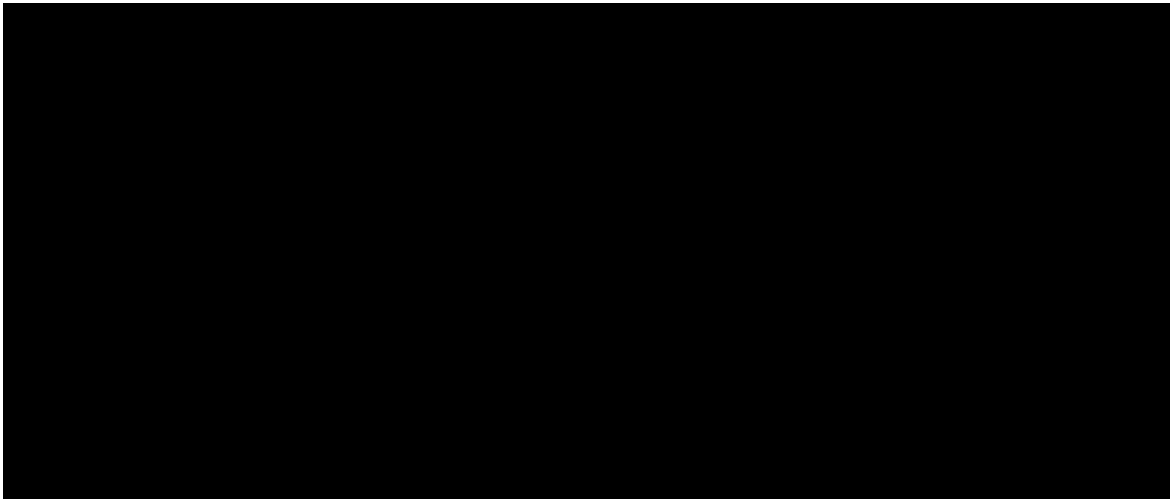
Natura-arvioinnin tarpeellisuuden selvitys

Hankkeessa on laadittu Natura-arvioinnin tarpeellisuuden selvitys koskien Tuiskukivalon närheikön Natura 2000 -aluetta. Alue on perustettu ympäristöministeriön asetuksella 354/2015 erityisten suojelutoimien alueeksi (SAC). Alueen suojelun perusteena on viisi luontodirektiivin liitteen I luontotyyppiä: letot, aapasuot, luonnonmetsät, lehdot ja puustoiset suot. Suojeluperusteena on myös kolme luontodirektiivin liitteen II lajia: lapinleinikki, kiiltosirppisammal sekä mäntyhuppukuoriainen.

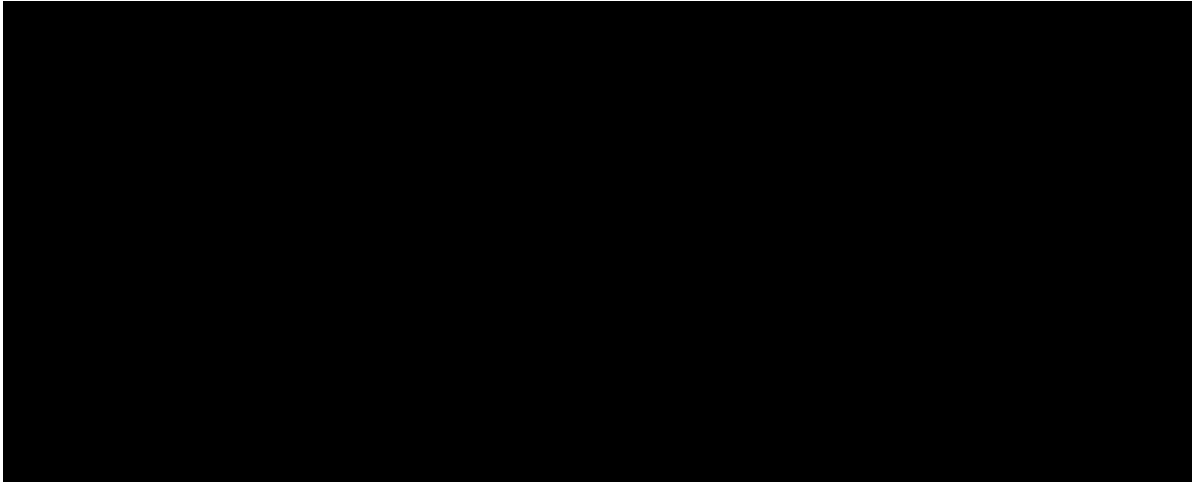
Natura-alue sijaitsee lähimmillään vajaan kolmen kilometrin päässä hankkeen tuotantoalueen rajasta ja reilun neljän kilometrin päässä lähimmästä suunnitellusta voimalasta. Lähin sähkönsiirtovaihtoehto on noin viiden kilometrin päässä. Hankkeen tuotantoalue sijaitsee lähes kokonaan eri valuma-alueella kuin Tuiskukivalon närheikön Natura-alue.

Sisältää salassa pidettävää tietoa, julkisuuslaki 24 § kohta 14

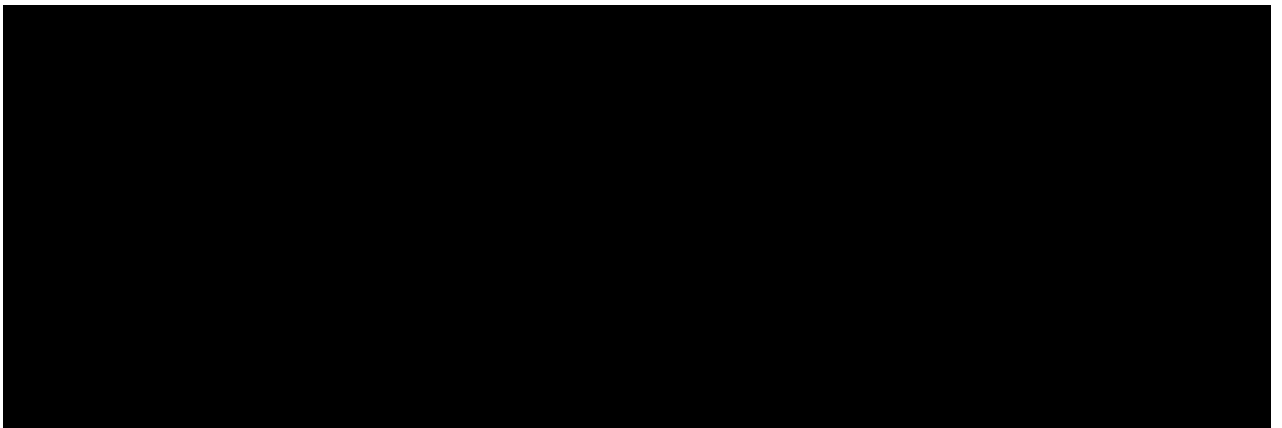
Metsähallitus yhtyy Natura-arvioinnin tarpeellisuuden selvityksen johtopäätökseen, ettei Kilvenaavan tuulivoimahankkeesta yksinään tai yhdessä muiden hankkeiden tai suunnitelmien kanssa aiheudu todennäköisesti merkittävää heikennystä Tuiskukivalon närheikön Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyypeille ja lajeille.

Salassa pidettävä osuus alkaa

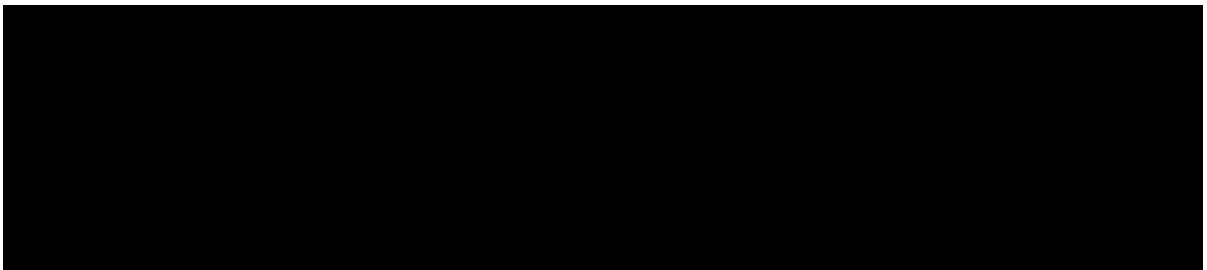
Sisältää salassa pidettävää tietoa, julkisuuslaki 24 § kohta 14

I

I

Salassa pidettävä osuus päättyy

Lausunnon on laatinut maankäytön erityisasiantuntija Pirjo Rautiainen.

Mikael Nordström

Asiointijohtaja

Metsähallitus, Luontopalvelut

Aihe: VASTAUS: Lausuntopyyntö YVA-ohjelmasta, , Kilvenaavan tuulivoima-alue ja 110 kV voimajohto, Rovaniemi ja Ranua/WO49799

Lähetetty: 29.12.2025, 7.56.33

Mistä: ERVE_VP_kirjaamo<kirjaamo@erillisverkot.tuve.fi>

Mihin: ELY Kirjaamo Lappi

Nro ERVE/1815/00.00.01.01/2025

Hei

Viite: LAPELY/893/2025

Viitaten lausuntopyyntöönne 26.11.2025 koskien Kilvenaavan tuulivoima-alue ja 110 kV voimajohto, Rovaniemi ja Ranua ympäristövaikutusten arviointiohjelmaa. Hankkeella ei ole vaikutusta Suomen Erillisverkot Oy:n Verkkoooperaattoripalvelut liiketoimintaan.

Ystävällisin terveisin
Suomen Erillisverkot Oy
erillisverkot.fi

Turvallisuus tehdään yhdessä

Lähetäjä: ELY LAPPI YS sihteerit <ys.lappi@ely-keskus.fi>

Lähetetty: keskiviikko, 26. marraskuuta, 2025 9.59

Aihe: Lausuntopyyntö YVA-ohjelmasta, , Kilvenaavan tuulivoima-alue ja 110 kV voimajohto, Rovaniemi ja Ranua

LAPELY/893/2025

Ohessa on lausuntopyyntö YVA-ohjelmasta, Kilvenaavan tuulivoima-alue ja 110 kV voimajohto, Rovaniemi ja Ranua. Aineisto on nähtävillä ympäristöhallinnon verkkosivuilla <https://www.ymparisto.fi/kilvenaavan-tuulivoimahanke-YVA>

ystävällisin terveisin

Merja Tähtisaari
Assistentti
ympäristönsuojeluyksikkö
merja.tahtisaari@ely-keskus.fi
puh. +358 295037555

Ympäristönsuojeluyksikkö
Lapin ELY-keskus, Hallituskatu, PL 8060, 96101 Rovaniemi
www.ely-keskus.fi/lappi

-
www.ely-keskus.fi/lappi | [Lapin ELY-keskus Twitterissä](#) | [Lapin ELY-keskus Instagramissa](#) |
[Lapin ELY-keskus LinkedInissä](#) | [ELY-keskus Facebookissa](#)
[Asioi verkossa-sähköinen asiointi ja lomakkeet](#)

Siirryn työskentelemään 1.1.2026 (Alueen) elinvoimakeskukseen. Vuoden 2026 alussa perustetaan kymmenen uutta elinvoimakeskusta nykyisten 15 ELY-keskuksen pohjalta. Elinvoimakeskukset hoitavat mm. elinkeinoihin, maaseutuun, liikenteeseen, ympäristöön ja luonnonvaroihin liittyviä kehittämis- ja edistämistehtäviä. Samalla perustetaan valtakunnallinen Lupa- ja valvontavirasto, johon siirtyvät ELY-keskusten ympäristön lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävät. Lue lisää: <https://www.ely-keskus.fi/valtion-aluehallinnon-uudistus>

Tämä viesti on osoitettu ainoastaan sen tarkoitetulle vastaanottajalle ja se saattaa sisältää salassa pidettävää tietoa. Jos et ole viestissä tarkoitettu vastaanottaja, tuhoa viesti ja ilmoita asiasta välittömästi viestin lähettäjälle. Viestin sisällön, välitystiedon ja viestin olemassaolon hyväksikäyttäminen ja ilmaiseminen on kielletty laissa (laki sähköisen viestinnän palveluista 136 §).

Detta meddelande är avsett endast för den nämnda mottagaren och kan innehålla sekretessbelagd information. Ifall du inte är den avsedda mottagaren, vänligen förstör meddelandet och informera avsändaren omedelbart. Det är i lag (136 § i lag om tjänster inom elektronisk kommunikation) förbjudet att utnyttja eller röja meddelandets innehåll och förmedlingsuppgifter eller uppgifterna om meddelandets existens.

This e-mail message is intended only for the person(s) named in the message header and may contain privileged information. If you are not the intended recipient of this message, please delete the message and notify the sender immediately. It is forbidden by law (Information Society Code, Section 136) to disclose the content or traffic data of the message or the knowledge of its existence, or to make use of them.

Suomen metsästäjäliitto
Lapin piiri

Lausunto
31.12.2025

Lapin ELY-keskus
kirjaamo.lappi@ely-keskus.fi

Lapin ELY-keskuksen lausuntopyyntö 25.11.2025, LAPELY/893/2025

Kilvenaavan tuulivoimahanke ja 110 kV voimajohto, ympäristövaikutusten arviointiohjelma, Rovaniemi, Ranua

Suomen metsästäjäliitto Lapin piiri lausuu suunnitellusta Kilvenaavan tuulivoimahankkeesta ja 110 kV voimajohtosta seuraavaa.

Ranuan tien varren asutus sijaitsee varsin lähellä Kilvenaavan suunniteltua tuulipuistoa. Melu, ääni ym. haitat tulee heille näkymään. Melu ja välkevaikutukset sekä infraääni laajalle alueelle.

Alue on tärkeää metsästysaluetta paikallisille metsästyssseuroille. Tuulivoimahanke kaventaa metsästyssseurojen mahdollisuuksia metsästää alueella. Suuret suoalueet Kivalonaapa, Saariaapa, Heiniaapa, Koivikkolammen suot ovat metsähanhien ja joutsenten pesimäaluetta, tuulivoimalat aiheuttavat häiriöitä pesiviin kantoihin. Soiden reunat ovat myös teerien ja metsojen keväisiä soidinalueita.

Voimaloiden ääni, välke tai mahdolliset jäänputoamisriskit voivat vaikuttaa koirien käyttöön metsästyksessä ja tuoda turvattomuutta metsästäjille.

Tieverkosto pirstoo alueet ja muuttaa niin hirvien ja porojenkin luontaisia kulkureittejä, näin ollen porotalouden kuin metsästyksen kannalta vaikutukset ovat haitallisia. Tuulivoimaloista aiheutuva haittaa niin asukkaiden, hirvien, porojen, metsäkanalintujen ym. alueella pesivien lintujen vaikutus pitää huomioida.

Alueella toimii Narkauksen ja Isosydänmaan paliskunnat, joiden toimintaa kyseinen alue tulee häiritsemään merkittävästi. Laitumien

poistuminen poronhoitokäytöstä, poro/hirvi alkaa välttämään tiettyjä alueita. Lisäksi laidunten poistuminen käytöstä lisää kulutusta muilla laidunalueilla. Suuret aapasuot ovat merkittäviä kesälaidun alueita alueella palkiville poroille/hirville. Vasomisalueelle tuleva tuulipuisto aiheuttaa häiriötä vasomiseen.

Suhangon ja Petäjäskosken suuntaan tulevat voimajohtolinjat tulevat pirstomaan alueita entisestään, mikä tulee vaikeuttamaan metsätaloutta talousmetsissä. Linjojen alueet jäävät metsätaloudesta pois kokonaan.

Metsästäjäliiton Lapin piiri ei ole kehitystä vastaan, mutta haitat pitää huomioida ja korvaukset pitää olla vahinkoja kärsiville tahoille oikean suuntaiset.

Metsästäjäliiton Lapin piiri ry

Puheenjohtaja

Veikko Piuva

Veikko Piuva

Piirihallituksen jäsen

Taisto Kaikkonen

Taisto Kaikkonen

Lapin ELY-keskus

kirjaamo.lappi@ely-keskus.fi

Viite: LAPELY/893/2025

Lausunto: Kilvenaavan tuulivoimahanke ja 110 kV voimajohto, ympäristövaikutusten arviointiohjelma, Rovaniemi, Ranua

Telia Finland Oyj:llä (Telia) ei ole hankkeesta huomautettavaa, mutta jatkossa hankkeen vaikutusalueelle ei voida rakentaa radiolinkkijärjestelmiä.

Lisätietoja antaa tarvittaessa production-desk@teliacompany.com.

Teemu Mustonen

Telia Finland Oyj/Production Desk

Puh. 020 133 2710

production-desk@teliacompany.com

Pasilan asema-aukio 1, 00520 Helsinki

18.12.2025

Lapin ELY-keskus
kirjaamo.lappi@ely-keskus.fi

Lausuntopyyntöne 25.11.2025 LAPELY/893/2025

Lausunto Kilvenaavan tuulivoimahanke ja 110 kV voimajohto, ympäristövaikutusten arviointiohjelma, Rovaniemi, Ranua

Tervolan kunnanhallitus on kokouksessaan 17.12.2025 käsitellyt lausuntopyyntöänne. Tervolan kunta toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Kilvenaavan tuulivoimahankkeen (tuulivoimaloiden alue ja voimajohto) ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa (YVA) on tuotu selvästi esille selvästi eri ympäristövaikutuksia. Nyt olemassa olevia tietoja on tuotu hyvin ja selkeästi esille. Arviointiohjelmassa on kattavasti esitetty, mitä asioita tullaan YVA-selostuksessa käsittelemään.

Tervolan kunta esittää arviointiohjelmaan muutamia täsmennyksiä ja muutoksia:

1. kohtaan 6.1 muut tuulivoimahankkeet olisi hyvä listata tuulivoimahankkeet laajemmin, nyt rajauksen on käytetty 30 km vyöhykettä, vaikka voimaloiden maisemavaikutus on suurempi
2. arviointiohjelmassa tulee yhtenä vaihtoehtona tarkastella arviointiohjelmassa kohdassa 6.1 esitettyjen hankkeiden (Suhangon kaivos ja Kilvenaavan tuulivoimapuisto) sähkönsiirtoyhteyksien mahdollista yhdistämistä

Lisäksi tulee kiinnittää huomiota laadittavien melumallinnusten ja välkemallinnusten tasokkuuteen ja kattavuuteen. Arviointiohjelman yhteydessä on syytä laatia kattavasti havainnekuvia tuulipuistosta maisemavaikutusten arvioimiseksi myös Kemijokivarresta käsin.

Arviointiohjelmassa on lisäksi selvitettävä, mitä tuulivoimaloiden perustuksille ja maakaapeloinneille tapahtuu sen jälkeen, kun toiminta alueella päättyy, puretaanko ne vai jätetäänkö paikalleen ja maisemoidaan. Lisäksi arviointiohjelmassa on tuotava esille alueen yleinen jälkihoito toiminnan päättyessä. Tuulivoimalatietoisuus lisääntyy tuulivoimaloiden yleistymisen myötä. Arviointiohjelmassa on syytä varautua tarkastelemaan myös muita esille tulleita asioita kuten esimerkiksi esitettyjä mahdollisia mikromuovin aiheuttamia haittoja.

18.12.2025

Tervolan kunta on tuonut kaikissa vireillä olevissa tuulivoimahankkeissa esille hankkeiden yhteisvaikutusten arvioinnin tärkeyden. Tervolan kunta esittää arviointiohjelmassa selvitettävän kattavasti alueella olevien tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutukset mm. sähkönsiirron ja maisemavaikutusten osalta.

Tervolan kunta

Mika Simoska
kunnanjohtaja

Sari Tervaniemi
hallintojohtaja

Väylävirasto Trafikledsverket

Lausunto

1 (4)

VÄYLÄ/8659/Vv-01.07/2025

12.1.2026

Lupa- ja valvontavirasto

Lapin ELY-keskuksen lausuntopyyntö 25.11.2025 (LAPELY/893/2025)

Lausunto Kilvenaavan tuulivoimahankkeen YVA-ohjelmasta

Lapin ELY-keskus (nykyisin Lupa- ja valvontavirasto) on pyytänyt väyläviraston lausuntoa Kilvenaavan tuulivoimahankkeen ja 110 kV voimajohdon ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Pohjan Voima Oy:n hankeyhtiö Kilvenaavan Tuulipuisto Oy suunnittelee tuulivoima-alueutta Rovaniemen kaupungin alueelle, Lapin maakuntaan. Tuulivoima-alue kattaa noin 4600 hehtaarin kokoisen alueen ja sille suunnitellaan enintään noin 20 uuden tuulivoimalan rakentamista. Suunniteltujen voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä. Tuulivoimaloiden yksikkötehoksi arvioidaan enintään 12 MW, jolloin kokonaisteho olisi enintään noin 240 MW. Hanke muodostuu tuulivoima-alueesta ja sähkönsiirrosta. Voimalasijoittelu, sähkönsiirtoreitti ja huoltotielinjaukset tarkentuvat hankesuunnittelun edetessä.

Hankkeen sähkönsiirtoa varten tuulivoima-alueelle rakennetaan sähköasema. Voimajohdon liityntä tullaan toteuttamaan yhteistyössä Suhangon kaivoshankkeen kanssa. Voimajohdon reitiksi tarkastellaan neljää vaihtoehtoa, joiden pituus vaihtelee välillä 5,5–10,6 km. Vaihtoehtoissa A ja B liittyminen tapahtuu joko suunnitteilla olevan Suhangon kaivoshankkeen voimajohdon viereen rakennettavan sähköaseman kautta tai johdonvarsiliitynnällä. Vaihtoehtoissa C ja D liittyminen tapahtuu Suhangon kaivoksen oman sähköaseman kautta, eli Kilvenaavan hankkeen omaa ulkoista sähköasemaa ei ole tarpeen rakentaa.

Kantatie 78 on tuulivoima-alueen itäpuolella noin 300 metrin päässä. Yhdystie 19758 on tuulivoima-alueen eteläpuolella noin 2,5 kilometrin ja yhdystie 19740 noin 1,5 kilometrin päässä. Osa suunnitelluista sähkönsiirron reiteistä risteää yhdystien 19740 kanssa ja sijoittuu yhdystien 19758 rinnalle. Tuulivoima-alueen lähellä ei ole rautateitä.

Hankkeen rakentamisen liikennetuotos syntyy tuulivoimaloiden perustusten ja osien sekä tieverkon ja voimalapaikkojen rakentamiseen tarvittavan murskeen kuljetuksista. Tuulivoimaloiden torni, konehuone ja lavat kuljetetaan maanteillä erikoiskuljetuksina. Tuulivoimaloiden osat sekä pystytyskalusto kuljetetaan rakennuspaikoille

12.1.2026

todennäköisesti tuulivoima-alueen lähimmistä satamista (Kemi tai Tornio). Yksittäisen voimalan rakentaminen edellyttää 12–16 erikoiskuljetusta sekä lisäksi tavanomaisia kuljetuksia. Yhteensä kutakin voimalaa kohden on 80–110 varsinaisten voimaloiden rakentamiseen tarvittavaa kuljetusta riippuen valittavasta voimalatyypistä. Liikennesuoritteiden määrät tarkentuvat YVA-selostuksen laatimisen aikana, kun alueen suunnittelu etenee ja esimerkiksi rakennettavan ja parannettavan tieverkon määrä on selvillä.

Tuulivoimaloiden sekä niiden perustusten ja asennuskentän rakentamisen aiheuttamat kuljetukset arvioidaan tuulivoimaloiden määrän ja tyyppin perusteella. Lisäksi arvioidaan tarvittavien erikoiskuljetusten määrä.

Hankkeen aiheuttamia liikenteellisiä vaikutuksia arvioidaan vertaamalla hankkeen aiheuttamia kuljetusmääriä teiden nykyisiin liikennemääriin. Liikenteen lisäystä tarkastellaan sekä absoluuttisesti että suhteellisesti. Liikenteen kokonaislisääntyminen ja raskaan liikenteen lisääntyminen tarkastellaan erikseen. Liikenteen lisääntymisen ja kuljetusten tyyppin perusteella arvioidaan vaikutuksia kuljetusreittien liikenteen toimivuuteen ja turvallisuuteen. Maanteiden liittymien osalta tehdään tarvittaessa toimivuustarkasteluja.

Tuulivoimahankkeen teille ja rautateille mahdollisesti aiheuttamia turvallisuusriskejä tarkastellaan Liikenneviraston (2012) Tuulivoimalaohjeen perusteella. Suunnittelun voimajohdon osalta tarkastellaan vaikutuksia maanteihin erityisesti erikoiskuljetusten ja liikenneverkon kehittämisen kannalta. Suunnittelussa huomioidaan Liikenneviraston (2018) ”Sähkö- ja telejohdot ja maantiet” -ohje. Liikenteellisten vaikutusten arviointi tehdään asiantuntija-arviona.

Väylävirasto esittää lausuntonaan:

Tuulivoimaloiden sijaintia suhteessa liikenneväyliin ohjeistetaan Väyläviraston tuulivoimalaohjeessa (Liikenneviraston julkaisu 8/2012), joka tulee huomioida voimaloiden sijoittamisessa. Ohje on päivityksessä. Tuulivoimalan vähimmäisetäisyys on voimalan kokonaiskorkeus (torni + lapa) + suoja-alue maantien keskeltä lukien.

Tuulivoimalahankkeen jatkosuunnittelun aikana on riittävän ajoissa kiinnitettävä huomiota tuulivoimalan osien varastoinnin ja kuljetusreittien selvittämiseen. Tuulivoimalakuljetukset vaativat aina erikoiskuljetusluvan. Erikoiskuljetusluvista lupaviranomaisena toimii Sisä-Suomen elinvoimakeskus. Voimaloiden osien kuljetuksia varten maanteiden, siltojen ja rumpujen kantokyky on varmistettava hyvissä ajoin ennen kuljetuksia. Jos rakenteiden vahvistamiselle tai mahdollisten tasoliittymien ym. parantamistoimille, kuten tasoristeyskansien vahvistamiselle ja leventämiselle, todetaan tarvetta, toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan hankkeesta vastaavan kustannuksella. Tämä koskee myös mahdollista valaisinpylväiden ja liikennemerkkien väliaikaista siirtoa sekä liittymien avartamista. Asian osalta tulee olla yhteydessä Lapin elinvoimakeskukseen. Liittymäluvat maanteille myöntää Sisä-Suomen elinvoimakeskus.

12.1.2026

Ensisijaisesti tuulivoimalakuljetukset tulisi suunnitella muuta reittiä kuin rautatien tasoristeysten kautta. Jos tasoristeysten käyttö lisääntyy tuulivoimaloiden rakentamisaikaisen liikenteen johdosta merkittävästi tai sen käyttötarkoitus muuttuu, on tienpitäjän haettava lisääntyvään tai muuttuvaan käyttöön oikeuttava Väyläviraston lupa. Väylävirasto voi liittää lupapäätökseen tasoristeysten rakentamista, uudenlaista käyttöä, kunnossapitoa ja poistamista sekä tasoristeykseen liittyvää tietä koskevia ehtoja, joiden toteutus kokonaisuudessaan tai osittain voi jäädä luvanhakijan vastuulle. Tasoristeyslupan tarpeesta voi olla yhteydessä Väylävirastoon, kirjaamo@vayla.fi. Lisätietoja tasoristeysten ylittämisen suunnitteluun ja toteutukseen liittyen on ohjeessa: "Erikoiskuljetukset rautatien tasoristeyksissä" (Väyläviraston julkaisuja 8/2021 v2).

Väylävirasto pyytää ottamaan huomioon kuljettamisreittien suunnittelussa Väyläviraston hanke- ja suunnittelukohteet, jotka löytyvät sivulta: <https://vayla.fi/suunnittelu-rakentaminen>.

Suunnittelussa tulee huomioida, etteivät voimajohdon pylvää estä tai haittaa maanteiden käyttöä. Väylävirasto muistuttaa, että kaapeleiden ja johtojen sijoittamisessa tiealueelle noudatetaan, mitä liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (503/2005) 42 §:ssä ja 42 a §:ssä säädetään. Rakennettaessa voimajohtoa maanteiden yhteyteen tulee noudattaa Väyläviraston "Sähkö- ja telejohdot ja maantiet" -ohjeen (Liikenneviraston ohjeita 3/2018) lisäksi Liikenneviraston 12.10.2018 antamaa määräystä johtojen ja rakenteiden sijoittamisesta maantien tiealueelle (LIVI/44/06.04.01/2018). Ohjetta tulee noudattaa siinäkin tapauksessa, että uusi johto rakennetaan olemassa olevan johdon rinnalle.

Työhön, joka kohdistuu maantiehen tai tapahtuu tiealueella tai edellyttää liikenteen ohjausta ja varoittamista liikennemerkkein, on oltava elinvoimakeskuksen lupa. Lupa tarvitaan myös rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden sijoittamiseen tiealueelle. Lupa voidaan myöntää, jos toimenpiteestä ei aiheudu vaaraa liikenteelle eikä haittaa tienpidolle. Työluvalla voidaan myöntää myös tieliikennelain 187 §:ssä tarkoitettu lupa tien tilapäiseen sulkemiseen silloin, kun sulkeminen liittyy tiealueella työskentelyyn.

Väylävirasto huomauttaa, että ajantasaiset ohjeet on aina tarkistettava ohjeluettelosta Väyläviraston verkkosivuilta (<https://vayla.fi/palveluntuottajat/ohjeluettelo>).

Maanteiden ja tienpidon osalta lausuu tarkemmin Lapin elinvoimakeskus.

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Väylävirastossa asian on ratkaissut yksikön päällikkö Laura Yli-Jama ja esitellyt asiantuntija, ympäristö Katri Kallio.

Jakelu

Väyläviraston kirjaamo

12.1.2026

Lupa- ja valvontaviraston kirjaamo

Tiedoksi

Tarmo Oikarinen

Lapin elinvoimakeskus

ASIAKIRJA / HANDLING / DOCUMENT

Tämä asiakirja on allekirjoitettu Väyläviraston sähköisen allekirjoituksen palvelussa.
Voit varmistaa Adobe Acrobatilla sähköisen allekirjoituksen eheyden.

Denna handling är undertecknad i Trafikledsverkets tjänst för elektroniska underskrifter.
Du kan verifiera den elektroniska underskriften med Adobe Acrobat.

This document has been signed at Finnish Transport Infrastructure Agency's service for electronic signatures.
You can verify the authenticity of the signature by using Adobe Acrobat.

ALLEKIRJOITUKSET / UNDERSKRIFTER / SIGNATURES

Allekirjoittaja	Katri Kallio
Allekirjoitusaika	12.01.2026 10:16
Allekirjoittaja	Laura Yli-Jama
Allekirjoitusaika	12.01.2026 10:24

ASIAKIRJAT

Asiakirja	Kilvenaavan tuulivoimahanke YVAO Väylävirasto lausunto.pdf
-----------	---

Meri-Lapin Lintutieteellinen Yhdistys Xenus ry
PL 86
94101 Kemi
puheenjohtaja@xenus.fi

1.12. 2025

Lapin ELY-keskus
PL 8060
96101 Rovaniemi
Viite: LAPELY /893/2025

Rovaniemen kaupunki
Hallituskatu 7
96100 Rovaniemi

Lausunto Rovaniemen kaupungin Kilvenaavan tuulivoimahankkeen YVA-arviointiohjelmaan

Meri-Lapin Lintutieteellinen Yhdistys Xenus ry vastustaa Rovaniemen kaupungin sekä Ranuan ja Tervolan kuntien rajaseudulle sijoittuvan Kilvenaavan tuulivoimahankkeen toteuttamista. Vaikka hanke ei sijoitu toiminta-alueellemme, katsomme velvollisuudeksemme tuoda alueen suojelunäkökohtia esille. Tietomme mukaan Lapin Lintutieteellinen Yhdistys ei hankkeeseen ota kantaa. Hankkeella on toteutuessaan vaikutus Lapin linnustoon ja se nivoutuu osaksi Peräpohjolaan suunniteltua tuulivoimala-alueiden ketjua, jonka yksittäisiin hankkeisiin olemme kaikkiin ottaneet kantaa.

YVA-prosessin ohjelmavaiheen lausuntona suositamme vaihtoehtoa V0 seuraavin perustein:

Maankäyttö ja hankkeen vaikutukset luonnon tilaan ja monimuotoisuuteen

- Lapin maakuntakaavassa ei ole osoitettu hankealueelle tuulivoima-alueita (tv) tai tuulivoimapotentiaalisia alueita (tv1) koskevia kaavamerkintöjä. Näin ollen tuulivoimatuotannon sijoittumisedellytykset tulee selvittää ja varmistaa laajasti ja seikkaperäisesti yhteistyössä viranomaisten kanssa. Kilvenaavan hanke suunnitellussa laajuudessaan yhdessä alueen muiden energia- ja kaivoshankkeiden kanssa uhkaa alueen luonnon monimuotoisuutta sekä alentaa sen ja lähialueiden virkistyskäytöllistä arvoa.
- Hankealue sijoittuu Pohjois-Pohjanmaan nevalakeuden ja Peräpohjolan vaara-alueen rajavyöhykkeelle ja on verrattain moni-ilmeinen. Eri puolilla aluetta sijaitsee useita YVA-ohjelman mukaan kartoitettuja luonnon monimuotoisuutta turvaavia kohteita. Hankealueen sisälle sijoittuu neljä suhteellisen luonnontilaista aapasuota, useita lampia sekä näihin liittyviä kosteikkoalueita, virtavesiä sekä lähteikköjä. Vesistöt ja suot tarjoavat pesintä- ruokailu ja levähdysalueita uhanalaisluokituksessa mukana oleville kahlaaja- ja sorsalajeille, kesän 2025 laskentojen mukaan esim. suokukolle, jänkäkurpalle, haapanalle sekä tukkasotkalle.
- Metsäkuviot ovat pääosin käsiteltyjä, mutta arvokkaampia biotooppejakin esiintyy. Ojikoiden väliset metsäalueet tarjoavat syrjäisinä alueina suojaisia elinympäristöjä yksilömääriltään taantuville ja myös uhanalaisille boreaalisille lajeille, esim. pohjantikalle, hömötiaiselle, pohjansirkulle. Oikein

hoidettuina ja ennallistettuina alueen ojitusalat on mahdollista muuttaa hiilen luovuttajista hiilen sitoiksi. Alueen pohjois- ja länsipuolella sijaitsee vaaravyöhyke, joka on merkittävä boreaalisten taantuvien lajien, esim. Pöllöjen ja kanalintujen pesimäympäristö. Erikoisemmista lajeista voidaan mainita esim. Kuorinkikivalossa pari vuotta sitten tavattu itäinen laji sinipyrstö.

- Hankealueen sisällä on myös käytöstä poistettava turvetuotantoalue. Viime vuosina Meri-Lapin ja Peräpohjolan alueella tekemiemme linnustoselvitysten perusteella on nähtävissä, että käytöstä poistuneet turvetuotantoalueet kehittyvät luontaisesti kosteikoiksi, jotka tarjoavat elinympäristöjä mm. taantuville sorsa- ja kahlaajalajeille sekä niitä saalistaville petolinnuille. Kilvenaavan turvesuot yhdessä läheisten lampien ja kosteikkojen kanssa muodostavat potentiaalisen lintukosteikon.

Hankkeen vaikutukset linnustoon

- Hankealue sijaitsee hanhien, kurkien, kahlaajien sekä suurten petolintujen Perämeren pohjukan ja Peräpohjolan pesimäalueiden välisellä muuttoreitillä. YVA-ohjelmassa kuvatulta rannikon päämuuttoreitiltä linnut erkanevat sisämaahan jokilaaksoja tai suuria suolakeuksia noudatellen. Oman lisänsä lintumääriin tuo Ruotsin rannikon päämuuttoreitti, jolta muutto usein suuntautuu koilliseen vasta Suomen puolella. Tuulivoimala-alue muodostaa uhan alueella, jolla isojenkin lintujen muutto tapahtuu maastonmuotojen takia verrattain matalalla. Kuikka, kaakkuri sekä arktiset sorsalinnut ovat tutkimusten mukaan erityisen herkkiä törmäämään ruokailu- tai levähdysalueiden läheisyydessä sijaitseviin tuulivoimaloihin.
- Viimeaikaisten tutkimusten, mm. Suomen neljännen Lintuatlaksen tulosten mukaan lähes kaikkien Suomessa pesivien sorsalintujen kannat ovat pienentyneet viimeisten 40 vuoden aikana 20–40 %. Kilvenaavan hankealueella tai sen naapurilammilla varmasti pesiviä lajeja ovat kesän 2025 laskentojen sekä Atlashavaintojen mukaan ainakin haapana, tukkasotka sekä kuikka. Alueen pohjoisosan lammilla on lisäksi tehty havaintoja jouhisorsasta sekä alueella perinteisesti viihtyvistä mustakurkku-uikusta. Uhanalaisimmista kahlaajista alueella on havaittu mustaviklo, jänkäsirriäinen sekä jänkäkurppa.
- Hankealueella on jo ensimmäisen kartoituskesän aikana havaittu 8 päiväpetolintulajia. Luonteeltaan pienipiirteinen hankealue tarjoaa pesimäbiotooppeja mm. sinisuohaukalle, nuolihaukalle ja mehiläishaukalle, jotka ovat häirinnälle erityisen alttiita lajeja. Hankkeen vaatima infrastruktuuri, sen rakentaminen sekä lisääntyvä liikenne alueella yleensäkin lisäävät pesivien tai muutolla levähtävien lintujen häirintää alueella. Maakotkan lähin asuttu reviiri sijaitsee vain muutaman kilometrin päässä hankealueen rajoista. Yhdessä muiden Ranuan ja Simon-Tervolan tuulivoimahankkeiden kanssa yhteisvaikutus maakotkan pesintöjä kohtaan tulee selvittää seurantatutkimuksilla.
- Hankealueen tai sen lähiympäristön metsäsaarekkeet ovat merkittäviä metsäkanalintujen soidin- ja pesimäympäristöjä. Soidin- ja pesintäalueiden pirstoutuminen sekä rakennusvaiheen aikainen häirintä uhkaavat alueen kanalintukantoja pitkällä aikavälillä. Myös pöllöille syrjäiset metsäsaarekkeet tarjoavat suojaisia pesimäympäristöjä. Kevään 2025 pesintätulos ei anna oikeaa kuvaa alueella pesivien pöllöjen lajikirjosta tai yksilömääristä. Neljän-viiden vuoden luontaisessa syklissä viimeiset kaksi kesää ovat olleet Peräpohjolassa katovuosia.
- Kilvenaavan tuulivoimahanke yhdessä Ranuan, Simon ja Tervolan tuulivoima- ja kaivoshankkeiden kanssa käsittää niin suuren maa-alueen, että linnustovaikutukset tulevat vääjäämättä olemaan merkittäviä. Luonnonvarakeskuksen kansainvälisen koostejulkaisun (2023) mukaan tuulivoimala-

alueilla pesivien lintujen siirtyminen osittain tai kokonaan voimaloiden alueelta voi pienentää populaatiokokoja, mistä on haitallisia seurauksia erityisesti harvinaisille ja uhanalaisille lajeille. Esim. kurkien ja metsäkanalintujen siirtymämatkan on havaittu olevan keskimäärin 5 km, sorsalintujen, kahlaajien sekä varpuslintujen keskimäärin 500 m. Tutkimustulokset alleviivaavat alueemme lukuisten hankkeiden yhteisvaikutusten selvittämisen tarvetta. Kaikkien hankkeiden YVA-vaiheessa tulee soveltaa LUKE:n määrittelemää lieventämishierarkiaa, eli välttää tuulivoiman sijoittamista arvokkaille alueille.

- Suunniteltujen tuulivoimaloiden määrä ja koko, lapojen varjo/ välkevaikutus, niistä irtoava mikromuovi, vuotava voiteluöljy sekä niiden aiheuttama vaihtelevataajuinen melu ovat kaikki yksinään tai yhteisvaikutukseltaan tekijöitä, jotka lisäävät luontokatoa alueella. Ne alentavat läheisen Kilvenaavan kylän asukasviihtyvyyttä, kaventavat asukkaiden nautintaoikeuksia sekä metsästys- ja marjastusmahdollisuuksia. Monilla aisteilla havaittavat tuulimyllyt alentavat myös lähikylien kiinteistöjen arvoa.
- Toteutuessaan Perä-Pohjolan alueen tuulivoimahankkeet vaikeuttavat luontotyyppien valtakunnallisen 30 % ennallistamisvelvoitteen saavuttamista. Se, että hankealueen katsotaan sijaitsevan ”kohtalaisen keskellä ei mitään” ei kerro hankealueen arvosta, vaan siitä, ettei alueen luontoarvoja ole kartoitettu, tai niitä ei haluta nähdä. Ensimmäinen askel luontoarvojen kartoituksessa on se, että hankkeesta osallisiksi kutsutaan myös ne järjestöt, joiden toiminta tuottaa tietoa luontoarvoista.

Tutkimusmenetelmät YVA-ohjelmassa

YVA-ohjelmassa esitettävien linnustoselvitysten mukaan kanalintujen, pöllöjen ja muiden pesimälintujen kartoitukset ajoittuvat vuosien 2025 ja 2026 kesille. Kartoitusten ajoittuminen useammalle pesimäkaudelle antaa luotettavan kuvan edellyttäen, että kaikkina keväänä ja kesinä kerätään tietoa kaikista linnuista sulkematta pois mitään linturyhmää. Esitetyn mittaluokan hanke edellyttää koordinoijilta sekä kartoittajilta useamman vuoden intensiivistä työskentelyä pohja-aineistojen, kartoitusten sekä tulosten analysointien parissa. Ohjelmassa esitetyistä tutkimusmetodeista esitämme seuraavia huomioita ja tarkennuspyyntöjä:

- Pöllöselvityksistä tulee selvittää tarkka aikataulu, havainnollistaa kuuntelureitit sekä kuvata kuuntelumenetelmä. Sama koskee metsäkanalintukartoituksia. Pöllöjen kartoituksessa tulee käyttää pistelaskentamenetelmää riittävällä tiheydellä ja toistoilla, metsäkanalintujen löytämiseksi paras menetelmä varsinkin loppukevääksi on linjalaskenta. Pelkkä soidinpaikkojen etsiminen ei riitä. Jotta pöllökannasta saataisiin luotettava kuva, tulee kartoitus toistaa useampana vuonna lajeille tyypillisten kannanvaihtelujen aiheuttaman virhetekijän minimoimiseksi. Kesän 2024 pöllökato jatkui Perä-Pohjolassa myös vuonna 2025, vaikka myyräkanta on tätä kirjoitettaessa jo kasvussa.
- Pesimäaikainen päiväpetolintujen lentoreittien tarkkailu on syytä toteuttaa useampana kesänä. Yleisesti metsässä pesivien varpuslintujen poikaset ovat parhaiten löydettävissä ja saalistettavissa heinäkuussa, jolloin myös pesivistä päiväpedoista on helpointa tehdä havaintoja. Alueen läheisyydessä pesivän suuren uhanalaisen petolinnun ravinnonhakukäyttäytyminen hankealueella ja sen lähialueilla tulee tutkia toistuvilla pesimäaikaisilla havainnoinneilla. Tämän lajin sekä mahdollisesti havaittavan muuttohaukan osalta tulee soveltaa luonnonsuojelulainmukaista lievennysperustetta.

- Lintujen muuton selvittämiseksi tulee YVA-ohjelmavaiheessa esittää seurantojen tarkat aikataulut sekä kartalla muuton seurantapisteen ja näkemäsektorit sekä kuvata seurantamenetelmä mukaan lukien havainnoijien lukumäärät. Muuttoa tulee seurata tarpeeksi laajalta alueelta, useampana ajankohtana ja useamman havainnoitsijan voimin ainakin huhtikuun puolivälin ja toukokuun puolivälin välisenä aikana. Havainnot tulee kirjata hankealueen ulkopuoleltakin. Kivaloitten vaarajakso lännessä sekä Kilvenaavan kylän läheiset hakatut vaarat tarjoavat hyvät mahdollisuudet hankealueen muuton havainnointeihin.
- Lintujen muutto- ja pesintäkäyttäytymistä hankealueella analysoitaessa tulee käyttää apuna myös Tiira-havaintotietokannan havaintoja pitkältä aikaväliltä. Tiira-havaintojen käytöstä tulee ennalta sopia Lapin Lintutieteellisen Yhdistyksen kanssa, joka noudattaa havaintojen luovuttamisessa Bird Life Suomen ohjeistusta. Myös vuonna 2025 valmistuva Suomen neljäs Lintuatlas-kartoitus tarjoaa laajan havaintoaineiston, joka tukee hankkeiden yhteisvaikutusten selvittämistä.
- Tuulivoimalahankkeen YVA-prosessin aikana tulee lintujen muuton osalta perehtyä Ranua-Simo-Tervola –alueen lukuisten hankkeiden yhteisvaikutuksiin. Esim. Tervolan Vitsakankaan hankkeen YVA-selostuksessa tuodaan esiin havainnot alueella pesivien ja pääosin muuttavien piekanojen muuttokorkeuksista juuri voimaloiden lapakorkeudella. Lisäksi tiedetään, ja on yhdistyksemme aktiivien toimesta havaittu hanhien muuttavan jotakuinkin samalla korkeudella. Petolintujen, sekä muiden isompien muuttolintujen törmäysmallinnuksia tulee hyödyntää osana hankkeiden yhteisvaikutusten tutkimista.
- Sekä hankealueen sisään jäävät, että sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevat luonnonsuojelualueet ja pienluontokohteet, esim. lettosuot, puronvarsilehdot ja -korvet, lähteiköt, haavikot ja muut lahoppuutihentymät sekä avokalliot tulee inventoida erityisen tarkasti sekä säilyttää mahdollisimman luonnontilaisina.
- Inventointitieto, esim. läheisten suojelualueiden sijoittuminen, Kemera-alueet, arvokkaat pienluontokohteet, laskentalinjat ja -reitit, muuton seurannan näkymäalueet, vallitsevat muuton aikaiset lentosuunnat, sekä erityistarkkailupisteet on syytä havainnollistaa karttapohjille. Havainnollistamisen merkitys käy ilmi esim. Tornion Martimon hankkeen YVA-ohjelmassa.

Tarkoittaako vihreä siirtymä alueellamme luontokadon kiihdyttämistä?

Lapin maakuntakaavaan, Peräpohjan kuntien kehittämisstrategioihin, luonnonsuojelullisiin näkökohtiin sekä alueellamme asuvien luontoa kunnioittavien jokaisen oikeuteen nojaten vetoamme kuntien maanomistajiin, viranhaltijoihin sekä luottamushenkilöihin, että he vaalisivat kotiseutuaan luontoarvojen sekä alueemme asukkaiden veto- ja pitovoiman säilyttämiseksi. Kunnan velvollisuus on huolehtia asukkaiden terveydestä ja turvallisuudesta sekä turvata maanomistajien, kuntalaisten, yrittäjien sekä luontoharrastajien nautintaoikeudet. Kaavoituksen pohjana tulee olla valtakunnallisesti sovitut alueiden käytön periaatteet, joissa huomioidaan asukkaiden, elinkeinojen sekä luonnon tarpeet.

Tämänhetkinen tuulivoimapuistojen suunnittelu- ja rakennustahti alueellemme uhkaa Länsi-Pohjan ja Perä-Pohjan metsä-suo-mosaikin monimuotoisuutta sekä kiihdyttää lajikatoa. Mielestämme tuulivoiman tuotantoalueet tulee suunnitella jo rakennetun ympäristön, teollisuusalueiden sekä liikenneväylien läheisyyteen ja mielellään eteläiseen Suomeen, missä energian kulutuskin on suurempaa.

Viimeaikaiset uutiset tuulivoimayhtiöiden omistus pohjasta, rahoitusongelmista sekä riskien hallinnan puutteista asettavat nykymuotoiselle tuulivoiman suunnittelulle lisähaasteita. Kun mukaan otetaan vielä verotulojen mahdollinen ohjautuminen hankekuntien ulkopuolelle, on kunnissa mielestämme tarkkaan harkittava hankkeiden toteuttamiskelpoisuutta, kun toisessa vaakakupissa on alueen luontoarvojen, asukasviihtyvyyden ja sitä kautta vetovoimatekijöiden menetys. Hankkeiden taloudellisen riskianalyysin rinnalla on syytä arvioida myös luonnolle ja sen kestäväälle käytölle aiheutuva riski.

Meri-Lapin Lintutieteellinen Yhdistys Xenus ry:n valtuuttamana:
Tuomo Karplund, FM, suojeluvastaava

Liite: kartta toimialueemme vireillä olevista tuulivoimahankkeista pois lukien Simon eteläiset hankkeet sekä LLY:n toimialueen hankkeet Ranualla ja Rovaniemellä (Matti Suopajarvi 2025).

